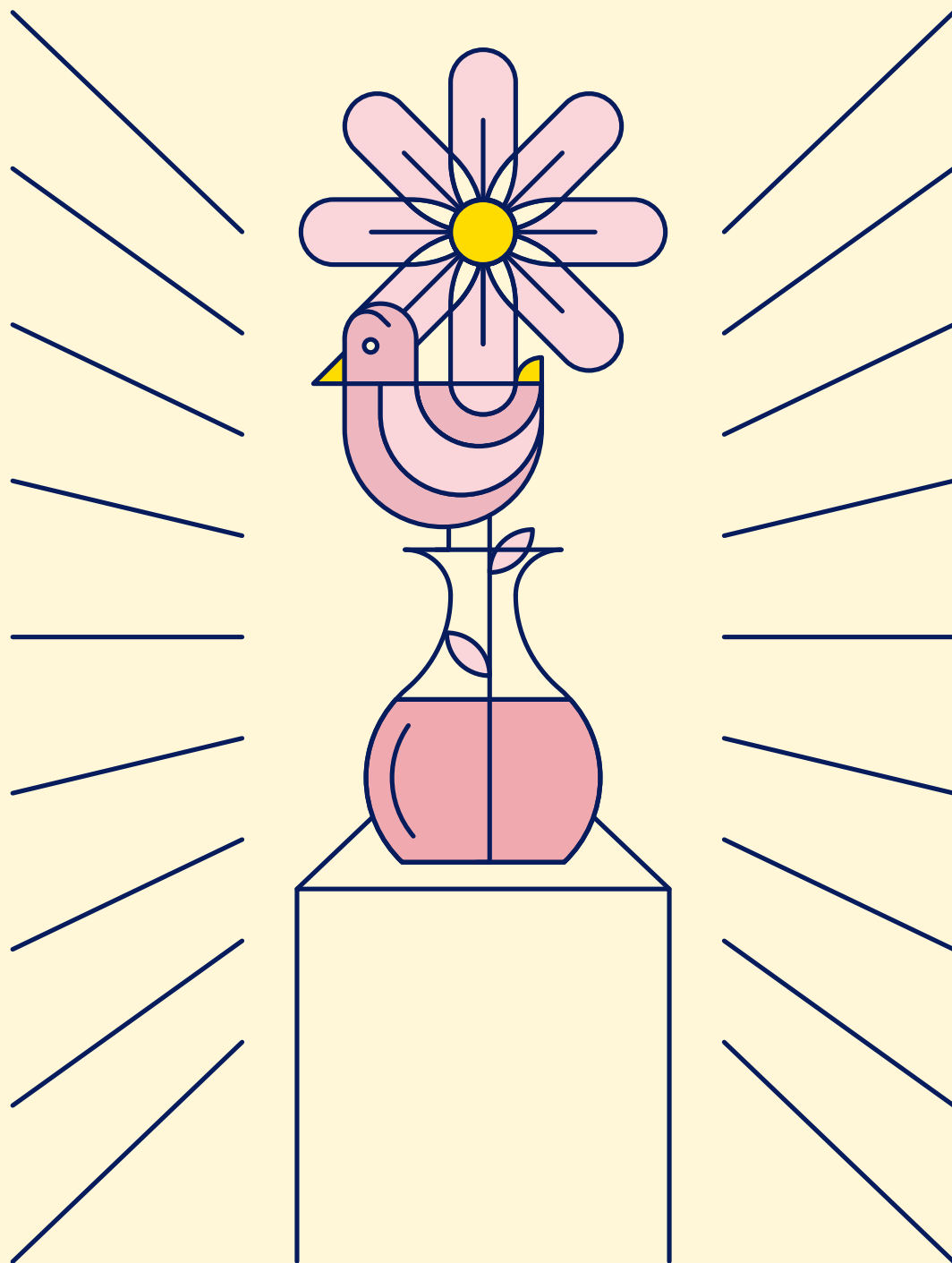

Δώδεκα
μικρές φανταστικές
ιστορίες

Εργαστήριο
Δημιουργικής Γραφής
2024 - 25

Παρακολούθησα ως ακροάτρια ολόκληρο τον κύκλο των δώδεκα τριώνων συναντήσεων του εργαστηρίου Δημιουργικής Γραφής με τον συγγραφέα Βαγγέλη Χατζηγιαννίδη.

Η εμπειρία ομολογουμένως πρωτόγνωρη. Ήταν σαν μια τρυφερή ιστορία που εκτυλίσσεται μέσα σε έναν κόσμο αγωνιακό, φοβισμένο, μουδιασμένο αλλά ακόμα όμορφο. Ένα αόρατο νήμα ένωνε τον δάσκαλο με τους μαθητές του.

Θέλω να μεταφέρω στον συγγραφέα Βαγγέλη Χατζηγιαννίδη και την ομάδα του τις ευχαριστίες του Δ.Σ. του Ιδρύματος.

Από τη δική μου ομάδα, την Ιωάννα, τη Μαρία και τη Μαριλένα, που είχε τη μεγάλη χαρά της συμμετοχής, θερμές ευχαριστίες για τα όσα ωραία ακούσαμε και μάθαμε!

Καλή Κυπαρίσση

Νομίζω πως η δύναμη μιας ομάδας δημιουργικής γραφής βρίσκεται ακριβώς στη σύνθεση ολότελα διαφορετικών φωνών, στην ανομοιομορφία. Οι ποικίλες ματιές, αισθητικές προτιμήσεις, αναγνωστικές αρέσκειες, προσωπικές ευκολίες (ή δυσκολίες), και εντέλει προσωπικότητες, μπολιάζουν τη συγγραφική ομάδα με πλήθος ερεθισμάτων και επιλογών. Όταν, στο πλαίσιο των ασκήσεων, δίνεται ένα θέμα προς ανάπτυξη (κοινό για όλους) και αυτό κυκλώνεται με τόσους διαφορετικούς τρόπους όσοι και οι συμμετέχοντες και στη συνέχεια παράγονται πολλαπλές εκδοχές του ίδιου ζητούμενου σε μορφή κειμένου, ε αυτός είναι ο πιο εύγλωττος τρόπος για να συνειδητοποιήσει ο επίδοξος συγγραφέας ότι οι δυνατότητες προσέγγισης οποιουδήποτε θέματος είναι άπειρες και ότι μπορεί να αναζητήσει μέσα από μια πληθώρα εναλλακτικών αυτήν που τον εκφράζει και τον εμπνέει περισσότερο. Κάτι που αποτελεί βασική πρόκληση για κάθε γράφοντα, καθώς όλοι ξέρουμε πως τα θέματα είναι εδώ και αιώνες τα ίδια. Ότι αλλάζει κάθε φορά είναι η προσωπική ματιά πάνω σε αυτά, η γωνία λήψης, ο ιδιαίτερος ψυχικός τόνος του κάθε δημιουργού, ο αφηγηματικός του ήχος.

Έτσι λοιπόν κι εδώ, στην παρούσα ηλεκτρονική έκδοση, έχετε την ευκαιρία να ακούσετε δώδεκα διαφορετικές φωνές, φρέσκες και ενδιαφέρουσες, που εκκινώντας από την ίδια αφετηρία και ακολουθώντας το ίδιο «παράγγελμα» –να γράψουν δηλαδή ένα μικρό διήγημα που να κινείται στη σφαίρα του φανταστικού, του μεταφυσικού, και να έχει ως θεματικό πυρήνα ένα ζώο, ένα φυτό ή ένα αντικείμενο– παραδίδουν δώδεκα ξεχωριστές, και πιστεύω αξιανάγνωστες, μικροαφηγήσεις. Παρήχθησαν στο πλαίσιο του προγράμματος δημιουργικής γραφής του Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη, την άνοιξη του 2025.

Ευχαριστώ τους μαθητές μου για την εμπιστοσύνη και δοτικότητα τους.

Βαγγέλης Χατζηγιαννίδης

Περιεχόμενα

5	Αγγελική Αγγελοπούλου Η κατάδυση
9	Ευφροσύνη Βασιλοπούλου Το Θήτα
13	Ειρήνη Γιαβάση Ο Φαροφύλακας
18	Νεκτάριος Εξάρχου Το δέντρο
21	Πέγκυ Ζερβού Ο Μαντέκα
25	Πέτρος Κεχαγιόγλου Chiaroscuro
30	Ανατολή Μαρκουλάκη Το Υφαντό των Ψυχών
35	Κατερίνα Παούρη Hedonica Possesionalis
40	Βίκυ Πλαϊνή Το ζευγάρι που ταξίδεψε
47	Αθανασία Τσόκα Η αναζήτηση
51	Νάνσυ Χαριτωνίδου Μια ιστορία για την μικρότερη λίμνη δακρύων που υπήρξε ποτέ
55	Αριστείδης Χράπαλος Μόνο νεκροί και ημιθανείς

Εργαστήριο Δημιουργικής
Γραφής 2024 - 25

Η κατάδυση

Αγγελική Αγγελοπούλου

1/3

Είμαι η Γλαύκη, 15 ετών. Προχθές πέθανε η μαμά μου. Η μαμά από τότε που τη θυμάμαι ήταν άρρωστη, απόκοσμη και χλωμή σαν νεκρή, πάντα όμως χαμογελαστή. Ποτέ δεν βαρυγκωμούσε, ούτε καν γκρίνιαζε· υποκρινόταν ότι ένιωθε καλά, κρύβοντας τον πόνο ή την αγωνία της. Παραδόξως, αν και ασθενική, επεδείκνυε εξαιρετική αντοχή στην κολύμβηση. Χανόταν για ώρες στη θάλασσα και όταν επέστρεφε είχε χρώμα ροδαλό και όψη υγιούς ανθρώπου. Η μαμά δεν έμοιαζε με τις άλλες μαμάδες. Δεν πίστευε στον Θεό και δεν γιορτάζαμε Χριστούγεννα, ούτε Πάσχα. Αντί για εικόνες του Χριστού ή της Παναγίας, εμείς έχουμε στο σπίτι πίνακες και φωτογραφίες με χταπόδια, ενώ κάθε χρόνο ανελλιπώς γιορτάζουμε την παγκόσμια ημέρα χταποδιού, την 8η Οκτωβρίου. Όταν ρωτούσα τη μαμά γιατί λάτρευε το χταπόδι σαν θεό μου απαντούσε: «Είναι ένα εξαίσιο πλάσμα, με εννέα εγκεφάλους και πλούσια συναισθήματα, που κατοίκησε πολλά χρόνια πριν από εμάς στη γη και του οφείλουμε σεβασμό». Δεν με έπειθε, το ένιωθα ότι κάτι μου έκρυβε, αλλά μου έλειπαν οι αποδείξεις.

Λίγες ημέρες πριν πεθάνει η μαμά, συνέβη κάτι αλλόκοτο. Αιμορραγούσε, και ενώ με είχαν απομακρύνει από κοντά της, εγώ κρυφοκοίταξα: το αίμα της δεν ήταν κόκκινο, αλλά μπλε, όπως του χταποδιού. Μπορεί να είχε και τρεις χταποδίσιες καρδιές ή την ικανότητα να αναγεννά κάποια όργανα, δεν ξέρω, γιατί αλλιώς δεν εξηγείται το γεγονός ότι έπρεπε να έχει πεθάνει εδώ και χρόνια –τόσο άρρωστη ήταν, σύμφωνα με τους γιατρούς.

Χθες, διαβάζοντας το ημερολόγιο της μαμάς, μου λύθηκε κάθε αμφιβολία. Έγραφε, στις 15 Οκτωβρίου 2009:

Πήρα τους δρόμους. Έβρεχε καταρρακτωδώς· οι χοντρές σταγόνες με μαστίγωναν στο πρόσωπο. Όλοι έτρεχαν να προστατευτούν από τη βροχή, αλλά εγώ συνέχιζα να περπατώ. Οι άλλοι με κοιτούσαν με οίκτο ή μοχθηρία σαν κάτι αξιοπερίεργο. Τα άχαρα κτήρια –άθλια τσιμέντα– ένιωθα να με πλακώνουν. Μπήκα σε ένα λεωφορείο, δεν με

2/3

ένοιαζε πού πήγαινε. Ήθελα να φύγω μακριά από εκεί, μακριά από παντού. Μια άδεια ήθελα από τη ζωή. Αν ήταν δυνατόν να παγώσει ο χρόνος, να εξαφανιστώ και όταν επιστρέψω να έχουν αλλάξει όλα. Βλακείες. Ο γιατρός ήταν ανένδοτος: “Ξέχνα το! Με την πάθηση που έχεις, είναι πολύ επικίνδυνο”, είχε πει. Και μετά άλλος γιατρός, και σήμερα και τρίτος. Και οι δικοί μου –αλήθεια πόσο δικοί μου είναι;– να μην με νιώθουν. Πνιγόμεουν και στο λεωφορείο –απαίσιο κλουβί, μεταφορέας ύπουλων βλεμμάτων. Κατέβηκα. Σταμάτησα ένα ταξί. “Στη θάλασσα”, του είπα, σκύβοντας για να μην με δει από τον καθρέφτη. “Σε ποια θάλασσα;”, ρώτησε. “Σε οποιαδήποτε”, απάντησα.

Ο ταξιτζής με άδειασε σε μία βραχώδη ακρογιαλιά και έφυγε μουρμουρίζοντας. Ευτυχώς δεν υπήρχε ψυχή. Η ρυθμική αναπνοή της θάλασσας με γαλήνεψε. Το μόνο που ήθελα ήταν να χωθώ στην υδάτινη αγκαλιά της. Γδύθηκα και βούτηξα. Εκεί, μόνη μου ανάμεσα σε ουρανό και θάλασσα, άκουσα ένα ουρλιαχτό, τόσο ζωώδες και σπαρακτικό που τρόμαξα. Έπειτα, κατάλαβα ότι είχε βγει από μέσα μου. Σε λίγο, ένιωσα κάτι να τυλίγεται στη μέση μου και να με αρπάζει. Προσπάθησα να ξεφύγω, αλλά αυτό είχε κολλήσει πάνω μου. Τότε, η θάλασσα έκανε περιέργους κυματισμούς και πήρε ένα κοκκινωπό χρώμα. Νόμιζα ότι πέθανα και αυτό ήταν το αίμα μου. Και τότε το είδα: Ένα γιγάντιο χταπόδι με κοίταζε παρηγορητικά και με καλούσε να το ακολουθήσω. Το ένα του πλοκάμι ήταν τυλιγμένο γύρω μου και με ένα άλλο μου έγνεφε προς τον βυθό. Το βλέμμα του με καθησύχασε και το ένστικτό μου μού έλεγε να αφεθώ. Καταδυθήκαμε μαζί, δεν με άφηνε, με κρατούσε σφιχτά και με επιδέξιες κινήσεις με καθοδηγούσε. Λικνιζόταν με χάρη χορεύοντας σαν πρίμα μπαλαρίνα κι εγώ ακολουθούσα με μία δεξιότητα που αγνοούσα ότι κατείχα. Πετούσαμε μαζί σε παραδεισένια λιβάδια, στη λήθη του ωκεανού, στην προαιώνια ζωή. Το είδα να παίρνει το χρώμα της άμμου κι έπειτα να χρωματίζεται μπλε ανοίγοντας την τεράστια μπέρτα του, για να μας προστατεύσει από τους εχθρούς. Τέλος, με μία εντυπωσιακή προσγείωση, σταμάτησε μπρο-

3/3

στά σε μια σπηλιά και με απόθεσε απαλά στο έδαφος. Στο βάθος της σπηλιάς ήταν κρυμμένα χιλιάδες μικροσκοπικά αυγά, σαν μικρές ρόγες σταφυλιού, συνδεδεμένα μεταξύ τους με ένα μακρύ νήμα. Δεν ξέρω για πόσο έμεινα εκεί. Μέρες, μπορεί και μήνες. Ο χρόνος είχε παγώσει. Την παρακολουθούσα να οξυγονώνει τα αυγά της φυσώντας πάνω τους νερό, να τα καθαρίζει με τα πλοκάμια της και να τα προστατεύει από τους θηρευτές. Είδα τα μικρά της να ξεκινούν το ταξίδι τους κι εκείνη, εξουθενωμένη και υποσιτισμένη να πεθαίνει. Ντράπηκα· για το ανθρώπινο είδος, για μένα την ίδια. Πόσο εγωίστρια είχα υπάρξει πριν με τους γελοίους ενδοιασμούς μου, πόσο ανήμπορη ήμουν τώρα να βοηθήσω αυτό το υπέροχο πλάσμα. Συγκλονισμένη, αλλά αποφασισμένη, αναδύθηκα στην επιφάνεια· επέστρεψα.

Τις μέρες που ακολούθησαν, η μαμά μου κατέγραφε αναλυτικά την εγκυμοσύνη της. Φθάνοντας στον 9ο μήνα, την παραμονή της γέννησής μου έγραφε:

Αύριο θα γεννηθεί το μωράκι μου. Είμαι εξαντλημένη, αλλά δεν με νοιάζει. Αρκεί να γεννηθεί και να είναι γερό.

Κουβαλάω τη μαμά στις χούφτες μου. Βάζω το αφτί μου στην τεφροδόχο. Ακούω τον αχό της θάλασσας. Επιστρέφω τη μαμά εκεί. Στη θάλασσα.

Εργαστήριο Δημιουργικής
Γραφής 2024 - 25

Το Θήτα

Ευφροσύνη Βασιλοπούλου

Ήταν μια μυρμηγκοφωλιά φτιαγμένη με μεγάλη προσοχή και σχέδιο. Ξεχώριζε για το τέλειο κωνικό της σχήμα και στο εσωτερικό για τους καλοφτιαγμένους, στρωτούς διαδρόμους της. Η κατανομή εργασίας άψογη και ο ανεφοδιασμός διαρκής και μεθοδικός.

Στις δέκα και είκοσι τρία ακριβώς, στις είκοσι οκτώ Σεπτεμβρίου, ξέσπασε μια μεγάλη καταιγίδα. Ένας κεραυνός έπεσε ακριβώς πάνω στη μυρμηγκοφωλιά. Η καταστροφή ήταν ανυπολόγιστη. Ατέλειωτες γραμμές από εργάτες κείτονταν νεκροί γύρω από την είσοδό της. Λίγα λεπτά αργότερα, ένα πελώριο μυρμήγκι βγήκε από μέσα της, ίσο αν όχι μεγαλύτερο από κεφάλι μωρού.

Κοίταξε ξαφνιασμένο γύρω του και μύρισε τον αέρα. Σε μικρή απόσταση από την κατεστραμμένη μυρμηγκοφωλιά, στη μέση της ασιατικής ζούγκλας, βρισκόταν το μεγαλύτερο στον κόσμο χρυσό άγαλμα του Βούδα. Στεκόταν εκεί, στη στάση του λωτού, με την ωραία κοιλιά του όλο δίπλες και τα πόδια του επιμελώς διπλωμένα κάτω από τον τεράστιο αφαλό του.

Το μυρμήγκι-ας το πούμε Θήτα- διέκρινε μια μεγάλη τρύπα που ξεχώριζε από το σκούρο της χρώμα και αποφάσισε να μπει μέσα από το πελώριο αυτί του μεγάλου δάσκαλου. Στην αρχή δεν έβλεπε τίποτα αλλά αισθανόταν ένα ρεύμα κρύου αέρα. Σύρθηκε χρησιμοποιώντας όλα τα πόδια του και βρέθηκε να πέφτει στο κενό. Στον πρώτο διάδρομο που προσγειώθηκε, διέκρινε δεκάδες σύννεφα σκόνης που μετέφεραν ψήγματα χρυσού. Τα παρέσυρε ένας απαλός άνεμος που φυσούσε από τα δεξιά προς τα αριστερά.

Καθώς προχωρούσε με αφάνταστη δυσκολία, ψηλάφισε κάτι στρογγυλό που έμοιαζε με δίσκο. Από το φως που έμπαινε από μια άλλη τρύπα στο στήθος του αγάλματος, ξεχώρισε ανάγλυφες λεπτομέρειες πάνω στον δίσκο. Είχε ένα πορτοκαλί δέντρο με κλαδιά που αγκάλιαζαν ένα παιδί που στεκόταν με τα πόδια βυθισμένα σε ένα

2/3

αβαθές κίτρινο ποτάμι. Αφήνοντας κατά μέρος κάθε σκέψη σχετικά με το συμβολισμό του, το Θήτα προχώρησε όσο ασφαλέστερα μπορούσε προς μια γέφυρα που ένωνε τις δυο άκρες του εσωτερικού της κοιλιάς του Βούδα. Στην αριστερή άκρη είδε δυο συρμάτινα χέρια, σε στάση ικεσίας, που κρέμονταν πάνω από το κούφιο χάος. Μια απαλή φωνή μουρμούριζε μια σειρά από ακατάληπτες λέξεις που το νανούρισαν για λίγα λεπτά.

Μια νέα πτώση το προσγείωσε με το στήθος πάνω σε ένα αγκαθωτό τρίγωνο που έδειχνε προς τρεις κατευθύνσεις. Το Θήτα από ένστικτο προχώρησε προς τα αριστερά και βγήκε στην άκρη του διπλωμένου μηρού του ολόχρυσου όγκου. Εκεί κούρνιαζε μια αρχαία σοφή νυχτερίδα που δεν αρνήθηκε να του μεταδώσει τις γνώσεις που είχε αποκτήσει μέσα στους αιώνες από τον Μεγάλο Καθοδηγητή.

Κι αφού χρόνος δεν υπήρχε, το μισότυφλο Θήτα πλούτισε μέσα σε αυτή τη σκοτεινιά τις γνώσεις του, χωρίς να αισθάνεται την παραμικρή πίεση ενός αυξανόμενου άγχους. Όταν φαντάστηκε πως ήταν έτοιμο και με το πνεύμα του εκλεπτυσμένο από τη μύησή του σε μια άλλη διάσταση, το Θήτα έψαξε, χωρίς πάλι βιασύνη, να βρει την κατάλληλη έξοδο. Ήξερε πια τη σημασία του σχεδίου πάνω στον δίσκο. Το δέντρο ήταν ο δάσκαλος που αγκάλιαζε το παιδί, τον μαθητή του. Το ποτάμι ήταν οι γνώσεις του που θα βάραιναν με το πέρασμα των αιώνων. Το μεγάλο δάχτυλο του ποδιού του αγάλματος του πρόσφερε την επιστροφή στον ήλιο και το χώμα.

Απαλλαγμένο από τις γήινες έγνοιες, απευθύνθηκε τηλεπαθητικά προς όλα τα μυρμήγκια του τροπικού δάσους. Τα εκατομμύρια που συγκεντρώθηκαν, δεν αναρωτήθηκαν καν για το μέγεθος του έργου που καλούνταν να πραγματοποιήσουν. Βασιζόμενα στα λεπτομερή σχέδια που τους προμήθευσε το Θήτα, έχτιζαν χωρίς ανάπαυλα το προϊόν της φαντασίας του. Ένας πυραμιδωτός ουρανοξύστης υψώθηκε βαθιά μέσα στο δάσος. Η κορυφή του άγγιζε και ξεπερνούσε τα χαμηλά σύννεφα.

3/3

Το Θήτα ικανοποιημένο από την πραγματοποίηση της αποστολής του, κατευθύνθηκε προς τη διαλυμένη πατρική του μυρμηγκοφωλιά. Την ώρα της βροχής το σώμα του, όχι όμως και το πνεύμα του, συρρικνώθηκε και το Θήτα έγινε ξανά ένας αγνός κουβαλητής των εφοδίων της φωλιάς για το χειμώνα. Όταν ύστερα από αμέτρητα χρόνια ξαναβρέθηκε στην τοποθεσία όπου είχε δει το γιγαντιαίο άγαλμα, δεν το βρήκε εκεί. Στη θέση του ήταν τώρα μια μικρή φωλιά από χρυσαφένια σκουλήκια που περίμεναν κρυμμένα τον ερχομό της σιωπής.

Εργαστήριο Δημιουργικής
Γραφής 2024 - 25

Ο Φαροφύλακας

Ειρήνη Γιαβάση

Οι όροι της δουλειάς του ήταν απλοί. Θα άναβε τον φάρο μετά τις δώδεκα τη νύχτα έως και το ξημέρωμα. Για όσο γινόταν αυτό, θα καθόταν ήσυχος στο εσωτερικό δωμάτιο. Μία σαφής οδηγία που τονίστηκε από το πρώτο τηλεφώνημα: απαγορευόταν να βγει έξω όσο ο φάρος ήταν αναμμένος. Τα έκανε όλα σωστά. Έως και το σημερινό βράδυ.

Ο Κίμωνας Θεοδωρόπουλος, ετών πενήντα τρία, είχε πάρει τη σκληρή απόφαση να ζήσει μόνος τους χειμώνες, τις άνοιξες, τα καλοκαίρια και τα φθινόπωρα. Την ατυχή στιγμή που τον κυνηγούσαν για τα χρωστούμενα, θυμήθηκε τον καταχωνιασμένο αριθμό τηλεφώνου, που είχε για ώρα ανάγκης. Πήρε τη δουλειά κατευθείαν. Πέταξε λιγοστά υπάρχοντα σε ένα σάκο και την έκανε με το επόμενο ΚΤΕΛ. Θυμάται την πρώτη φορά που είδε να δεσπόζει μπροστά του ο πέτρινος φάρος, τον οποίο θα αναλάμβανε να λειτουργήσει. Η κοντινότερη θάλασσα απείχε χιλιόμετρα μακριά, το ίδιο και ο κοντινότερος οικισμός. Και ενώ οι δυο παραπάνω διαπιστώσεις θα προκαλούσαν ενοχλητικά ερωτήματα, ο Κίμωνας ξεφύσηξε ανακουφισμένος και τάχυνε το βήμα του να χωθεί μέσα, γιατί ο καιρός θα χαλούσε.

Στην εξωτερική μεριά του φάρου, εκεί ακριβώς που βρισκόταν το σημερινό βράδυ, δίπλα από το «μάτι το φωτεινό», το αγιάζι τρύπωνε μέσα από το αντιανεμικό μπουφάν και τη μάλλινη πλεκτή ζακέτα του. Είχε πιει αρκετά, μια σταθερή από χρόνια συνήθεια, και έτσι το τουρτούρισμά του ήταν ηπιότερο, καθότι μουδιασμένος. Είχε ξαπλώσει την πλάτη του στην επικλινή επιφάνεια του εξωτερικού τοιχώματος και περίμενε με τα χέρια στις τσέπες, να προσφέρει τροφή στην ερεθισμένη του περιέργεια.

Τους πρώτους μήνες έκανε απλώς τη δουλίτσα του. Όποτε η σκέψη σκάλωνε στο φλέγον ερώτημα «Τι δουλειά είχε ένας φάρος σε έναν κάμπο;» στο τέλος αποφάσιζε να το αγνοήσει: ο Φάρος του έδινε καταφύγιο. Οτιδήποτε άλλο δεν τον αφορούσε.

2/3

Έπειτα από την καταστροφική καταιγίδα της προηγούμενης εβδομάδας όμως, η οποία του είχε στερήσει το σήμα του τηλεφώνου και της τηλεόρασης, τα ερωτήματα που αφορούσαν τη σκοπιμότητα της δουλειάς επανήλθαν εντονότερα. Εκείνη την εβδομάδα η ψυχολογία του βάρυνε. Μία παράτολμη σκέψη βασάνιζε το μυαλό του: τι θα γινόταν αν έβγαινε έξω την ώρα που φώτιζε ο φάρος; Και γιατί ήταν τόσο αυστηρά απαγορευμένο;

Ο κάμπος φαινόταν αμείλικτα σκοτεινός, δεξιά και αριστερά από τη φωτεινή δέσμη του φάρου. Η ανταύγεια του φάρου έφτανε μέχρι το βάθος του κάμπου, μια αποφασιστική λωρίδα φωτός. Στο διάβα της εμφανιζόταν μια φύση τσακισμένη από την παρελθούσα αδίστακτη καταιγίδα: στοιβαγμένες πέτρες εν μέσω χωραφιών, σπασμένα δέντρα και ξερόκλαδα, λασπότρυπες και εφήμερες λιμνούλες. Κουβαριασμένες σκέψεις διέσχισαν το μυαλό του: τον είχαν πιάσει κορόιδο, άχρηστος ήταν και το ξέρανε. Τον βάλανε να φωτίζει τα φυτά και τα δέντρα, να τον περιγελάσουν. Αφού ήταν μόνος, δυο χειμώνες τώρα δεν είχε δει άνθρωπο. Ένα παράπονο από τα βάθη της ψυχής του απλώθηκε στο σώμα που άρχισε να καμπουριάζει από το κρύο, αλλά στεκόταν εκεί, επίμονο. Μια παράξενη αίσθηση ένιωσε εκεί, μπροστά στο φως του φάρου. Θυμήθηκε ότι έτσι νιώθεις με το ποτό, ξεντυμένος και αλαφρότερος· ησύχασε.

Από το βάθος του κάμπου μερικές κουκίδες εμφανίστηκαν. Ανοιγόκλεισε τα μάτια, καθώς έμοιασαν με λανθασμένα οπτικά σήματα. Δεν πέρασε λίγη ώρα και έγιναν περισσότερες. Έμοιαζε με κύμα που κατευθυνόταν ολοταχώς πάνω του. Ένα πετούμενο της νύχτας κατέφθασε. Κόλλησε πάνω στη επιφάνεια του γυάλινου τζαμιού και μάζεψε τις φτερούγες, όπως κουρνιάζει η γάτα όταν βρίσκει το κατάλληλο μέρος για ύπνο. Το σώμα του κάλυπτε ένα λευκό, γούνινο πέλος. Δύο μαύρες κεραίες ξεπρόβαλαν αριστερά και δεξιά από δυο ολόμαυρα μάτια. Γραμμές όμοιες με αυτές της παλάμης ζωγράφιζαν τα τέσσερα φτερά. Έχει ξαναδεί τέτοια, αλλά ποτέ με αυτά τα

3/3

χρώματα. Έβαλε το χέρι του μπροστά από το μάτι το φωτεινό, να τ' αγγίξει. Τότε, κάτι παράξενο παρατήρησε. Το φως διαπέρασε την παλάμη του σαν να ήταν φτιαγμένη από ρυζόχαρτο. Παρά το ότι κανένας φυσικός νόμος δεν θα επέτρεπε κάτι τέτοιο, ένιωσε γαλήνιος.

Μερικά ακόμη πετούμενα κατέφθασαν και αγκυροβόλησαν στην επιφάνεια του φάρου. Ήταν μικρά, έξι από αυτά χωράνε σε μία παλάμη. Προσπάθησε να τα αγγίξει και διαπίστωσε πως τα κυλινδρικά κορμάκια τους άρχιζαν να τρίζουν. Παρήγαγαν έναν σταθερό, υπνωτιστικό βόμβο. Όσο η ώρα περνούσε, έμοιαζε με τραγούδι.

Βόλεψε και εκείνος το σώμα του ανάμεσά τους. Το φως τον διαπερνούσε ολόκληρο σαν διαφανές υλικό· γέλασε. Νυχτερινοί επισκέπτες συνέχιζαν να καταφτάνουν και βολεύονταν γύρω του, συνεχίζοντας τον υπόκωφο βόμβο, που έκανε το σώμα του να δονείται και ταυτόχρονα να χαλαρώνει, να ναρκώνεται. Σε αυτή την παράξενη στάση, με λυγισμένα γόνατα και παραδομένους αγκώνες αποκοιμήθηκε· ξύπνησε παρά μόνο το ξημέρωμα. Είχε μείνει πια μόνος, κανένας από τους νυχτερινούς επισκέπτες δεν βρισκόταν εκεί, είχαν όλοι εξαφανιστεί.

Μπήκε μέσα στο φάρο να ρίξει νερό στο πρόσωπό του, να ξυπνήσει. Θυμήθηκε πως είδε παράξενα όνειρα. Σ' ένα από αυτά μάλιστα συνάντησε έναν παλιό προκάτοχο της θέσης του. Ο φάρος, λέει, δεν ήταν παρά μια στάση για τις ψυχές που ταξιδεύαν στον άγνωστο προορισμό, σε αυτό που λέμε άλλη ζωή, παράδεισο, κόλαση, επέκεινα. Κοίταξε το πρόσωπό του στον καθρέφτη. Έμοιαζε συμπαγές, στιβαρό, σίγουρα όχι διάτρητο και διαφανές όπως χθες. Έφτυσε στον νιπτήρα ένα φλέμα. Το ποτό σε κάνει να βλέπεις και να σκέφτεσαι αλλιώς, συλλογίστηκε πικρά. Η χθεσινή ανάμνηση της ελαφρότητας του σώματος έσκασε στον νου· τη λαχτάρισε. Κοιτώντας χαμηλότερα πρόσεξε κάτι στην τσέπη του πουκαμίσου του. Από την άκρη της ξεπρόβαλλαν δύο χνουδωτά ποδαράκια. Έκανε την παλάμη σκαλοπάτι για τον νυχτερινό επισκέπτη.

Εργαστήριο Δημιουργικής
Γραφής 2024 - 25

Το δέντρο

Νεκτάριος Εξάρχου

1/3

Λένε πως υπάρχει ένα μικρό χωριό στην άκρη της γης μ' έναν μυστήριο κήπο σπαρμένο με τις αντιφάσεις της φύσης όμοιο με τη γεωμετρική εικόνα της σπείρας. Στο σημείο που καταλήγει δεξιόστροφα η σπείρα στέκεται ένα πανύψηλο δέντρο που οι ρίζες του φτάνουν στους κήπους των κατοίκων του χωριού ακολουθώντας ανεξερεύνητα μονοπάτια. Στον χοντρό κορμό του δέντρου αφηγούνταν οι παλαιότεροι, είναι αλυσοδεμένο ένα τέρας που παλιά ζούσε ελεύθερο στον κήπο φοβερίζοντας τους κατοίκους. Εκείνοι με τη βοήθεια του σοφού του χωριού μαρτυρούσαν πως κατόρθωσαν να το αιχμαλωτίσουν και να το φυλακίσουν μέσα στον κορμό. Οι νεώτεροι ποτίζουν, λιπαίνουν, ταΐζουν με θρεπτικά στοιχεία τις ρίζες του δέντρου που καταλήγουν στους κήπους τους αφού αν μαραθούν θα νεκρωθεί το δέντρο και θα απελευθερωθεί ξανά το τέρας. Δεν πλησιάζουν το δέντρο ούτε τολμούν να μπουν στον κήπο γιατί το τέρας τους οσμίζεται και βγάζει απόκοσμες κραυγές. Μια μέρα όμως ο έμπορος του χωριού αποκάλυψε στους κατοίκους στην πλατεία πως ενώ φροντίζει το δέντρο, οι ρίζες που καταλήγουν στον κήπο του εδώ και λίγο καιρό, φαίνονται αδύναμες και φοβάται πως θα ξεραθούν. Οι κάτοικοι ανήσυχοι τον συμβούλεψαν να επισκεφτεί τον σοφό του χωριού. Την επόμενη κιόλας μέρα παράτησε όλες τις σημαντικές δουλειές του και πέρασε με τη βάρκα του τη λίμνη που αποτελούσε το φυσικό σύνορο του χωριού με την επικράτεια του σοφού. Πατώντας σε μια μπλεγμένη ρίζα που σχημάτιζε ξύλινο μονοπάτι έφτασε από τον κήπο του σπιτιού στην είσοδο της πόρτας που ήταν μισάνοιχτη. Έσπρωξε δειλά την πόρτα, αντίκρισε ένα φωτεινό άδειο δωμάτιο, στο κέντρο του υπήρχε ένα μεγάλο ξύλινο τραπέζι και πάνω του είχε ένα δερματόδετο πανάρχαιο βιβλίο, ανέγγιχτο, σκονισμένο. Έψαξε, φώναξε, βγήκε έξω στον κήπο, απάντηση από τον σοφό δεν πήρε. Γύρισε πάλι πίσω και τώρα είδε εκεί δίπλα από το βιβλίο μια περγαμηνή φτιαγμένη από δέρμα προβάτου. Την ξεδίπλωσε προσεχτικά, άρχισε να διαβάζει και κατάλαβε πως αποκάλυπτε τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσει ώστε οι ρίζες του να

2/3

ξαναδυναμώσουν. Το βιβλίο δεν το άνοιξε, απαιτούσε εξάλλου πολύ κόπο να κατανοήσει κάποιος το νόημα των πολλών σελίδων του και οι δουλειές δεν μπορούσαν να περιμένουν. Αποστήθισε τις οδηγίες, πήρε εκατό χρυσά νομίσματα που φύλαγε στο σπίτι και μαζί με την περγαμηνή τα έκρυψε στο ξύλινο κιβώτιο που είχε θάψει στον κήπο, δίπλα από την πιο αδύναμη ρίζα του δέντρου προστατεύοντας την παρουσία του αφού θα έλειπε για μέρες.

Τα χαράματα πέρασε την είσοδο του κήπου γνωρίζοντας πως τον περιμένει δύσκολη διαδρομή αφού τα μονοπάτια εσωτερικά διακλαδώνονται συνεχώς στα δύο. Μετά από λίγο συνάντησε ένα πέρασμα με τα δέντρα να φτιάχνουν θόλο εμποδίζοντας το φως του ήλιου να μπει μέσα στη στενή διάβαση που θα περπατούσε. Θυμήθηκε πως για να βρει την έξοδο στην αρχή θα χρειαζόταν να αφουγκραστεί τη λαλιά της κουκουβάγιας και ύστερα την κίνηση του φιδωτού παραπόταμου που έρεε με ορμή πάντα από τα δεξιά του. Στο ξέφωτο τον περίμενε η λέαινα για να τον περάσει από το πέτρινο μονοπάτι πίσω από τους αιώνιους καταρράκτες, καλύπτοντας με τις δυνατές κραυγές της τους ήχους που βρυχώνται τα νερά τους, αποκαλύπτοντας τα κρίματα των κολασμένων ψυχών και προκαλώντας τρέλα σ' εκείνους που δοκίμασαν να το διασχίσουν μόνοι τους. Τον έβγαλε έντρομο στο μακρύ φωτεινό λιβάδι με τα ηλιοτρόπια. Γαλήνεψε για λίγο από την εκρηκτική φωτεινή θέαση, καθώς ο ανθοί τους στρέφονταν ταυτόχρονα στον ήλιο. Αποκαμωμένος έπεσε σε βαθύ ύπνο ανάμεσά τους. Στο όνειρο που είδε ο εαυτός του χωρίστηκε στα δύο ακολουθώντας διαφορετικό προορισμό στο μονοπάτι που διχαζόταν. Ένας ανέβαινε, ένας κατέβαινε, ένας ακολουθούσε δεξιόστροφη πορεία, ένας αριστερόστροφη, ένας θεωρούσε, ένας έπραττε, ο αιώνιος προπορευόταν, ο θνητός έμενε πίσω. Για μια στιγμή ο ένας έχασε τον άλλον. Ο αιώνιος βούτηξε στη σμαραγδένια λίμνη, πέρασε απέναντι, βρήκε το δέντρο και περίμενε το θνητό του κομμάτι. Ο θνητός όμως καθυστέρούσε αφού η ηδονική φυλάργυρη ψυχή

3/3

του αδυνατούσε να βρει την ενάρετη οδό και οι αλυσίδες του τέρατος οξειδώνονταν επικίνδυνα όσο αργοπορούσε. Έπρεπε να ενωθεί ο ουρανός με τη γη, να δοθεί προοπτική και το κατάφερε η φύση που μετά τη βροχή έφτιαξε ένα ουράνιο τόξο που ένωνε τη μία άκρη της σμαραγδένιας λίμνης με την άλλη. Τότε ο θνητός μαγεμένος από το θέαμα προσανατολίστηκε σωστά και αφήνοντας πίσω του τους γκρεμούς, κατευθύνθηκε προς τη σμαραγδένια λίμνη, ελπίζοντας πως το τέρας θα παραδοθεί και στους δύο όπως όριζαν οι οδηγίες της περγαμηνής. Έβγαλε τα ρούχα του και αψηφώντας κάθε φόβο βούτηξε με λαχτάρα στα βαθιά νερά της. Μόνος του τώρα χωρίς βοήθεια, μισός, αναζητούσε την ένωση με την άλλη πλευρά. Η ίδια η φύση όμως που τον κάλεσε με το κάλλος των χρωμάτων της ξαφνικά άλλαξε διάθεση, ο ουρανός έγινε κόκκινος σαν αίμα, τα νερά μαύρισαν. Κοίταξε φοβισμένος, κατάλαβε πως ήταν στο κέντρο ενός κύκλου που σχημάτισε το τέρας γύρω του. Η σπείρα δεν έπαιρνε πια άλλη στροφή, ο χρόνος επαναλαμβανόταν αδιέξοδα στον κύκλο που συνεχώς στένευε αφού το τέρας έτρωγε την ουρά του πλησιάζοντας τον λαιμό του. Η ακτή μάκραινε, το δέντρο με τον χοντρό κορμό σιγά σιγά χανόταν στον ορίζοντα, τα κόκκινα δάκρυα του διάφανου εαυτού του που δεν προλάβαινε να συναντήσει πότιζαν τις ρίζες του. Ο κύκλος τελικά έκλεισε στον λαιμό του, οι κραυγές του από τον ασφυκτικό πνιγμό ακούστηκαν μέχρι το χωριό τρομοκρατώντας τους κατοίκους που παράτησαν τις δουλειές τους και έτρεξαν να κρυφτούν στα σπίτια τους. Λένε πως κάθε χωριό σε κάθε άκρη της γης έχει έναν κήπο όμοιο με τη γεωμετρική εικόνα της σπείρας. Στο τέλος της σπείρας που βρίσκεται το δέντρο δεν φτάνει κανείς με οδηγίες. Τον σοφό του χωριού δεν τον έχει δει ποτέ κανείς και η περγαμηνή υπάρχει μόνο στη φαντασία των ανθρώπων. Όμως το πανάρχαιο βιβλίο που σε κάθε γράμμα του κρέμονται σαν σταφύλια οι ψυχές, είναι πάνω στο τραπέζι, αιώνες απροσπέλαστο.

Εργαστήριο Δημιουργικής
Γραφής 2024 - 25

Ο Μαντέκα

Πέγκυ Ζερβού

Δεν ήταν πολύ ψηλός μα όπως στεκόταν στητός, έδινε αυτήν την εντύπωση, όταν βάδιζε κοίταζε πάντα πάνω προς τον ουρανό, το κεφάλι του ήταν σκυφτό, μόνο όταν δούλευε, το κορμί τότε λυγίζε για να μπορεί να σηκώσει το φορτίο του αχθοφόρου. Οι γοφοί στενοί, τα πόδια λεπτά και γερά, του άρεσε να πατά στη γη ξυπόλυτος, φύλαγε τα παπούτσια στις τσέπες μέχρι να τελειώσει τη βάρδια. Στις μεγάλες ζέστες που ξεγυμνωνόταν, το δέρμα, άτριχο και σκουρομελάχρινο, γυάλιζε στιλπνό σαν της φώκιας. Είχε αφήσει τα μαλλιά να μακρύνουν, το κατάμαυρο χρώμα φωτιζόταν από λευκές ανταύγιες. Το μέτωπο ήταν προτεταμένο κι από κάτω τα μάτια βαθούλωναν στις κόγχες σκούρα, ζωηρά, σιωπηλά, η ίριδα ήταν σαν να χυνόταν φορές φορές σε όλη την κοιλότητα του οφθαλμού. Η μύτη μικρή με πλατιά ρουθούνια, τα χείλη σαρκώδη και μαβιά. Ο Μαντέκα, αξιοπερίεργη μορφή ανάμεσα στους λιμενεργάτες.

Έβγαλε από την τσέπη την τσαλακωμένη σελίδα της εφημερίδας, ο δυνατός αέρας την είχε κολλήσει σχεδόν στη μούρη, όταν σχόλαγε κάτω στο λιμάνι. Η καρδιά του κλότσησε, όταν αναγνώρισε τη λέξη με τα χοντρά μαύρα κεφαλαία γράμματα, την ήξερε από τα καράβια, γιατί να διαβάσει δεν ήξερε, δεν πρόλαβε να μάθει. Έμαθε υπομονετικά ανάγνωση πάνω στις παρειές και τις πρύμνες των πλοίων, έμαθε όλα τα μάρκα του κόσμου, μα πιο πολύ της πατρίδας του.

Άκουγε τη γλώσσα του συχνά από τους ναυτικούς που ξέβραζε η θάλασσα κατά καιρούς, μα κρυβόταν κι απόφευγε να κάνει γνωριμίες, μόνο γελούσε από μέσα του με κανένα πετυχημένο αστείο ή πείραγμα κι όταν τύχαινε να είναι στην αποβάθρα, την ώρα που κάποιο μεξικάνικο σάλπαρε, για λίγο φανταζόταν ότι βρισκόταν στην άκρη άκρη της πλώρης, έτοιμος να διαβεί τον ορίζοντα, αγκαλιά με τον μπόγο του, έτοιμος να αποχαιρετίσει οριστικά τον ξένο τόπο.

Ντρεπόταν μα είχε αποφασίσει να μην γυρίσει πίσω.

2/3

Ζούσε στο υπόγειο ενός διώροφου σπιτιού, σ' ένα στενό δρομάκι πίσω από την πλατεία της Φρεαττύδας. Τρία σκαλιά κάτω, μια ξύλινη βαμμένη κυπαρισσί πόρτα, ένα δωμάτιο που φωτιζόταν ίσα ίσα απ' το ανάγλυφο τζαμάκι της εξώπορτας, στο βάθος το κουζινάκι, με ένα μικρό παραθυράκι ξεχαρβαλωμένο, συνεχώς κλειστό, θολό από τη βρώμα των χρόνων. Ένα σιδερένιο κρεβάτι μ' ένα άθλιο στρώμα, μια παλιά καρέκλα, ένα τραπεζάκι, ένα καμινέτο, ένα μαγκάλι, παλιοπράγματα που είχε μαζέψει από το δρόμο ήταν το νοικοκυριό του. Πάνω στο τραπεζάκι ήταν ένα ρολόι χεριού χωρίς λουράκι, το κούρδιζε κάθε μέρα σχολαστικά κι έδειχνε πάντα την ώρα του τόπου του, δώρο από έναν σπλαχνικό γείτονα, μια μικρούτσικη ολοστρόγγυλη μαύρη πέτρα από το Βουνό του, τουλάχιστον έτσι πίστευε, κι ένα κουβαριασμένο βρώμικο πανί που μέσα του κοιμούνταν οι σπόροι.

Τον τελευταίο καιρό δεν αισθανόταν καλά, το σώμα του πονούσε, οι πλάτες πιο πολύ, τα δόντια σάπιζαν κι έπεφταν. Τις άγρυπνες νύχτες, ο νους πλανιόταν στην κοιλάδα, πάνω από το χωριό του, στις ευτυχισμένες μέρες που ήταν παιδί κι ανεβοκατέβαινε τις πλαγιές στην εποχή των βροχών, στα δάση, στο ποτάμι, στις δυστυχισμένες μέρες των σφαγών, η μάνα, ο πατέρας, τα αδέρφια. Έφυγε τρέχοντας σαν αγρίμι για να γλιτώσει, στις τσέπες έχωνε καρπούς από τα δέντρα που σκαρφάλωνε να κρυφτεί, καθώς διέσχιζε τη διχασμένη αιματοβαμμένη γη, μέχρι να αναπνεύσει ελευθερία μπροστά στα πλατιά κύματα του ωκεανού που τον τράβηξαν για να τον σώσουν. Τα κουκούτσια που πιπίλιζε για παρηγοριά έγιναν οι σπόροι που κοιμούνταν και το πανί ήταν, ό,τι απόμεινε από το παντελόνι στο ατέλειωτο ταξίδι από την πρώτη θάλασσα ως την τελευταία, αυτήν της Ζέας όπου αγκυροβόλησε για να μείνει πολλά χρόνια.

Κοίταξε την τρύπα στο πάτωμα. Είχε ξεκολλήσει τις σανίδες εύκολα, μ' ένα παλιό φτυάρι είχε ανοίξει έναν μεγάλο λάκκο, βαθύ. Εκεί θα παράχωνε τους ξερούς σπόρους, αν κατάφερναν να φυτρώσουν, θα κρεμούσε μια αιώρα στα κλαδιά, είχε σχοινί κι ένα σεντόνι, δε θα

3/3

ξαναξάπλωνε ποτέ στο κρεβάτι, μόνο να βλέπει τα τρυφερά φύλλα να τρεμουλιάζουν από πάνω του και να μυρίζει τη γλύκα τους.

Μόλις νύχτωσε για τα καλά, άνοιξε την πόρτα για ν'αναπνεύσει, ίσως έτσι το σφίξιμο στο στέρνο να μαλάκωνε. Έπρεπε να βγάλει και το χώμα που είχε σωριάσει. Είδε το νεαρό που έμενε απέναντι ν'ανάβει τσιγάρο στο πεζοδρόμιο. Καλό παιδί, τον χαιρετούσε πάντα χαμογελαστός. Αν; Σήκωσε το χέρι, μα εκείνος κοιτούσε ψηλά, είχε αρχίσει να ψιλοβρέχει. Ανέβηκε τα σκαλιά κι άρχισε να τραγουδάει σιγά το παλιό τραγούδι της μάνας για τους προγόνους που βγήκαν από τη γη, από σπηλιές κι έμοιαζαν δέντρα και ιαουγουάροι κι έπειτα πήραν ανθρώπινη μορφή κι όταν έρθει η ώρα τους να φύγουν, θα ξαναγίνουν δέντρα και ιαγουάροι, θα επιστρέψουν στο χώμα, στλετίλαν τεκάτλ, κοτζίχο νταο ποτίτλαν... Σωριάστηκε καταγής, πρόλαβε να νιώσει το παιδί κοντά του, άκουγε τη φωνή του. Εκείνος τον έπιασε γερά από τις μασχάλες και τον έσυρε απ'τα σκαλιά στο δωμάτιο. Η βροχή είχε δυναμώσει μέσα και σήκωνε καταχνιά, μια υδάτινη κουρτίνα κατέβαινε από το ταβάνι. Τα χώματα ρουφούσαν αχόρταγα το νερό, οι λάσπες κατρακυλούσαν στη γούβα, απ' όπου ένας κορμός υψωνόταν με κλαδιά τυλιγμένα σε βρύα, τα μακρόστενα φύλλα είχαν κυρτώσει μην αντέχοντας τον καταποντισμό, κόκκινοι καρποί λαμπύριζαν κι άστραφταν λαχταριστοί. Ο νεαρός απόμεινε σαν απολιθωμένος να κοιτάζει. Ο ινδιάνος μισάνοιξε τα μάτια κι αναστέναξε, ένα πλατύ χαμόγελο αποκάλυψε το φαφούτικο στόμα κι έπειτα άρχισε να γελάει, να ρουθουνίζει όλο και πιο δυνατά μέχρι που έπαψε εντελώς. Η βροχή συνέχισε απρόσκοπτα.

Εργαστήριο Δημιουργικής
Γραφής 2024 - 25

Chiaroscuro

Πέτρος Κεχαγιόγλου

22 Απριλίου 202...

Αγαπητέ μου Κ.

Ύστερα από την τελευταία κοινή συνάντηση με τον φίλο μας Α. συμμερίζομαι απόλυτα τις ανησυχίες σου για την άσχημη ψυχολογική του κατάσταση αυτήν την περίοδο. Γι' αυτό και αποφάσισα να σου περιγράψω όλα όσα παράδοξα συνέβησαν κατά την πρόσφατη επίσκεψή μου στο εργαστήριο του κοινού μας φίλου. Ίσως μάλιστα η απόπειρά μου να σου τα διηγηθώ λεπτομερώς με email να με βοηθήσει να βάλω σε τάξη τα γεγονότα που, καθώς φαίνεται, εξηγούν τη μεγάλη του θλίψη.

Γνωρίζεις, βέβαια, το μεγάλο ταλέντο του Α. στη ζωγραφική. Πολλές φορές σου είχα αναφέρει κι εκείνη την αίσθηση της μυσταγωγίας που διαισθανόμουν ότι βίωνε κάθε φορά που τον παρατηρούσα να ζωγραφίζει· και ιδιαίτερα όταν φιλοτεχνούσε το προτελευταίο του έργο, ένα ολόσωμο γυναικείο πορτρέτο που θύμιζε την Αφροδίτη του Μποτιτσέλι ή του Τιτσιάνο –θά 'λεγες πως ήταν το απαύγασμα μιας επιλογής από τα πιο καλλίγραμμα χαρακτηριστικά που μπορείς να θαυμάσεις σε διάσημους πίνακες γυναικών της Αναγέννησης– έβλεπα στο πρόσωπό του όχι απλά την προσήλωσή του σ' αυτό που σχεδίαζε ή στα χρώματα που επέλεγε, αλλά την απόλυτη σχεδόν έκστασή του.

Τον επισκέφτηκα στο ατελιέ του την περασμένη εβδομάδα. Εμφανώς μελαγχολικός και συλλογισμένος μελετούσε με περίσκεψη την τελευταία του σύνθεση: ένας νεαρός κατάφρακτος ιππότης του Μεσαίωνα, με το κράνος στα χέρια του, κοιτούσε εκστατικός μπροστά σ' ένα υπερμέγεθες κάτοπτρο, που κάλυπτε το μεγαλύτερο μέρος του πίνακα, την εικόνα μιας γυναικείας μάλλον μορφής· έτσι τουλάχιστον έδειχνε η ενδυμασία της. Το πρόσωπό της, όμως, δεν ήταν ανθρώπινο· στη θέση του έβλεπες ένα πλέγμα από αδρές γραμμές που αναπαριστούσαν την όψη ενός λευκόφαιου νέφους. Η έκπλη-

2/4

ξή μου μεγάλωσε όταν διέκρινα καλύτερα τα χαρακτηριστικά του ιππότη· δεν υπήρχε αμφιβολία, ήταν το πρόσωπο του ίδιου του Α.! Γύρισα προς το μέρος του απορημένος. Με κοίταξε μ' ένα βλέμμα εξουθενωμένο· σταγόνες ιδρώτα έσταζαν στο μέτωπό του. Η φωνή του ακούστηκε υπόκωφη, σπασμένη. «Φίλε μου, θέλω να σου εκμυστηρευτώ κάτι... Έχασα το μεγάλο μου όραμα· την πίστη μου ότι μπορώ να νιώσω την ομορφιά μιας γυναίκας. Βλέποντας αυτόν τον πίνακα ακούω μέσα μου μια φωνή να ψελλίζει: Προσπαθείς να αποδώσεις την αίσθηση της απόλυτης θηλυκότητας... Αλλά δεν μπορείς πια να την αφουγκραστείς βαθιά μέσα στην ψυχή σου... Σταμάτησε για λίγο και κοίταξε μακριά, αφηρημένα, μέσα από το παράθυρο. «Τίποτα πλέον δεν μ' ευχαριστεί... Τίποτα πλέον δεν έχει σημασία...»

Η μεγάλη του απόγνωση κυριολεκτικά με αναστάτωσε. Προσπάθησα να τον πείσω για ακριβώς το αντίθετο. Για πολλή ώρα του αράδιαζα τεχνικές παρατηρήσεις κι επιχειρήματα που αποδείκνυαν – έτσι πίστευα– την άριστη απεικόνιση του θήλεος στα παλαιότερα έργα του και ιδίως στο προτελευταίο. Δεν μου απάντησε αμέσως. Μού 'δωσε το βιβλίο που κρατούσε και με προέτρεψε να το ξεφυλλίσω προσεκτικά.

Ήταν λεπτό, δερματόδετο, χωρίς τίτλους στο εξώφυλλο κι ούτε ένα τυπωμένο στοιχείο στις σελίδες του· ήταν όλες εντελώς λευκές. Φαντάσου την αμηχανία μου όταν διαπίστωσα το εξής: κάθε φορά που άνοιγα το βιβλίο σε οποιοδήποτε σημείο, εμφανίζονταν στις λευκές του σελίδες –στην αρχή πολύ αχνά, στη συνέχεια εντελώς ξεκάθαρα– διάφορες εικόνες και σχήματα, σαν να επρόκειτο για κάτι γραμμένο με συμπαθητική μελάνη που ενεργοποιούνταν υπό την επήρεια του φωτός. Σ' όλο το εύρος του βιβλίου παρήλαυναν συνδυασμοί ποικίλων γεωμετρικών σχημάτων, μαϊανδροι και προοπτικές σπείρες, δαιδαλώδεις λαβύρινθοι και πολύχρωμα mandala· ανάμεσά τους ένα πλήθος από ερεβώδεις μυθολογικές μορφές και τέρατα θηλυκού γένους, σειρήνες, μάγισσες, απεικονίσεις της Σφίγ-

3/4

γας, χθόνιες θεότητες και μυστηριακές θέαινες, μού προκάλεσαν αρχικά ένα δέος μαζί με έντονη δυσφορία. Το υγρό, μοχθηρό βλέμμα της οφιούσας κεφαλής της Μέδουσας, που ξεπρόβαλε αναπάντεχα στο γύρισμα μιας σελίδας, έσταξε μέσα μου σαν φαρμάκι και συντάραξε όλο μου το είναι.

Ακόμη πιο φρικιαστικές ξεπήδησαν μπροστά μου οι τελευταίες, αδρά σκιαγραφημένες, «φιγούρες». έδιναν την εντύπωση ότι αποτελούνταν από συμπαγή σκοτεινή ομίχλη και παρίσταναν τερατώδη πρόσωπα με τέσσερα βλοσυρά μάτια· καθένα απ' αυτά τα σκιώδη προσωπεία κατέληγε σε μια πελώρια μαύρη σπείρα, ένα «στόμα» που έμοιαζε με βαθιά καταβόθρα, έτοιμη να με καταπιεί. Όλες αυτές οι αποκρουστικές σκιές επιδρούσαν πάνω μου ως μια τρομακτικά αφόρητη οπτασία. Ένα ψυχρότατο ρεύμα απροσδιόριστης ύλης με κατέκλυσε απ' άκρου εις άκρον. Αυτό το ζοφερό συναίσθημα ήταν τόσο έντονο που ένιωσα όλα μου τα μέλη να παγώνουν.

Τρέμοντας σύγκορμος πέταξα το βιβλίο μακριά, στην απέναντι γωνία. Έπεσα ξέπνοος στην διπλανή πολυθρόνα. Ο Α. με κοίταξε με θλιμμένη συμπάθεια. «Σε νιώθω απόλυτα...» είπε, σέρνοντας με δυσκολία τις λέξεις. «Εκεί, στα λευκά του φύλλα, είναι σαν να ατενίζω όλους μου τους φόβους... Όλες τις αβεβαιότητες· όλα τα πάθη και τις ατέλειές μου... Στην αρχή προσπαθούσα να εξηγήσω αυτό το φαινόμενο· την αυτόματη εμφάνιση ασυνείδητων περιεχομένων στις σελίδες ενός κενού βιβλίου – γιατί περί αυτού πρόκειται φίλε μου, μην αμφιβάλλεις καθόλου. Βλέποντας ξανά και ξανά τις ίδιες σελίδες, δεν ήμουν σίγουρος αν διάβαζα κάτι ή απλά σκεφτόμουν· ή ίσως να ονειρευόμουν έναν εφιάλτη στον ξύπνιο μου. Τώρα, όμως, ξέρω· αυτές οι εικόνες έρχονται από έναν βαθύτερο, αλλόκοτο κόσμο... Πραγματικό ή ονειρικό, δεν έχει σημασία... Έναν κόσμο που προξενεί δέος, τρόπο για τη ζωή, για το μέλλον...» Για λίγο σταμάτησε. Και μετά πρόσθεσε ασθμαίνοντας. «Από 'δω και πέρα τίποτα πια δεν θα είναι το ίδιο· αν, βέβαια, τελικά υπάρξει κάτι...».

4/4

Τα τελευταία του λόγια με συγκλόνισαν· φοβήθηκα μήπως ήταν στα πρόθυρα της παράνοιας. Παρόλη την άθλια κατάστασή μου, ήταν απόλυτη ανάγκη να βεβαιωθώ πως δεν θα έκανε καμιά τρέλα. Από την σύντομη συζήτηση που ακολούθησε δεν κατέληξα σε ασφαλή συμπεράσματα. Αλλά και δεν μπορούσα προς το παρόν να τον βοηθήσω περισσότερο. Έφυγα, λοιπόν, γεμάτος αγωνία, εκλιπαρώντας τον να με περιμένει την επομένη.

Εκείνη τη μέρα δεν τον βρήκα στο εργαστήριο. Μια καθαρίστρια μού άνοιξε την πόρτα. Δεν ήξερε πού βρισκόταν ο Α. Είπε μόνο ότι είχε αφήσει ένα σημείωμα για μένα. Το βρήκα στο γραφείο του: «Κυνηγούσα μια χίμαιρα. Τελικά, μόνο οι σκιές παραμένουν». Γύρισα το βλέμμα στο καβαλέτο, στον πίνακα με τον ιππότη· η μυστηριώδης γυναικεία μορφή κατεστραμμένη, σκισμένη στα δύο...

Τα ξαναλέμε σύντομα

Σ. Π.

Εργαστήριο Δημιουργικής
Γραφής 2024 - 25

Το Υφαντό των Ψυχών

Ανατολή Μαρκουλάκη

Το Υφαντό των Ψυχών

31

Ανατολή Μαρκουλάκη

1/4

Στο σύνορο που το φως αγκαλιάζει το σκοτάδι, εκεί όπου οι ψυχές των νεκρών προσπαθούν να αγγίξουν τους ζωντανούς, κατοικούν άγγελοι. Όταν κάποιος θεός έπλασε την πρώτη ανθρώπινη ψυχή, εκείνοι απέκτησαν μια θεόσταλτη εξουσία και χρέος ιερό: να την υφάνουν. Η ψυχή γεννήθηκε, σαν ένα αραιό άχρωμο νήμα και με κάθε ανθρώπινη ανάσα, πύκνωνε και γινόταν έτοιμο για να υφανθεί.

Οι άγγελοι, έδεσαν την κλωστή στο στημόνι του αργαλειού και ο θεός έδωσε μορφή στην επόμενη ψυχή. Το ίδιο έκαναν με τη δεύτερη κλωστή και τις αναρίθμητες άλλες. Με τη σαΐτα άρχισαν να περνάνε πολύχρωμα νήματα, να ανεβοκατεβάζουν τα χτένια και να υφαίνουν. Κάθε ψυχή έπαιρνε τη δική της ξεχωριστή απόχρωση. Έτσι, δημιουργήθηκε ο ιστός που γέννησε όλες τις επόμενες ψυχές. Όταν κάποιες ψυχές ενώνονταν με δεσμούς άρρηκτους, σχέδια θαυμαστά φανεωνόταν· σαν κοπάδια ψαριών στη θάλασσα, σαν πουλιά που απλώνονται στον ουρανό, σαν άνθη που πλημμυρίζουν το χώμα.

Κάθε φορά που ανεβοκατέβαζαν τα χτένια σφράγιζαν το παρελθόν. Με ένα ψαλίδι καθόριζαν το θάνατο, κόβοντας όποια ψυχή είχε φτάσει στο τέλος της. Όμως, ψαλιδίζοντας την, τρεμόπαιζαν κι αυτές που ήταν δίπλα της - όπως ταραζονται οι ψυχές των ανθρώπων που βιώνουν απώλειες. Μετά καρικώνανε τα κενά με μια καινούρια κλωστή που ένωναν με τις προηγούμενες. Κάποιες φορές, το δέσιμο λύνονταν - δεν επουλώνονταν πάντα οι θάνατοι στις ψυχές των ανθρώπων - κι έμεναν μικρές τρυπούλες στο υφαντό.

Με την πάροδο των αιώνων από τρύπες σαν αυτές, χώνονταν αλλόκοτα όντα ανάμεσα στις κλωστές του υφαντού και το αποσυνέθεταν. Έμοιαζαν με φίδια. Το δέρμα τους καλυπτόταν από αγκάθια που ξεχείλωναν τις κλωστές. Η μακριά γλώσσα τους έχυνε μια κολώδη ουσία και είχαν μάτια στο κεφάλι και στην ουρά τους. Οι άγγελοι τα ονόμαζαν αγκαθόνυξ. Τρύπωναν ανάμεσα στις κλωστές και το γλοιώδες υγρό τους τις μπέρδευε: η μια τραβούσε ή σκαρφάλωνε

2/4

πάνω στην άλλη, δημιουργώντας εξογκώματα και κόμπους στο υφαντό. Οι άγγελοι πάλευαν να ξεμπερδέψουν τις κλωστές, να λύσουν τους κόμπους. Μα το δηλητήριο ένωνε βίαια ψυχές μεταξύ τους, σαν κολλητική ασθένεια. Έτσι, σχηματίζονταν ξεκομμένες χρωματικές ανθρώπινες ομάδες, γεμάτες ξεχειλωμένα χάσματα, πληγές και συγκρούσεις.

Οι άγγελοι μην έχοντας άλλη επιλογή, έκοβαν πολλές κλωστές μαζί, αφήνοντας κενά στο υφαντό. «Η ανθρωπότητα θα συνεχίσει με τις υπόλοιπες» έλεγαν. Ωστόσο, τα αγκαθόνυξ δεν εξαφανίζονταν. Πάντα επέστρεφαν νύχτα, έρποντας αργά και ύπουλα κι έχυναν το δηλητηριό τους ακόμα βαθύτερα. Τα ξηλώματα του υφαντού έμοιαζαν πιο έντονα από ποτέ και οι άγγελοι ανησυχούσαν.

- Επανέρχονται ολοένα και καταστρέφουν την ομορφιά και τη συνοχή του υφαντού μας, διαμαρτυρήθηκε ο πρώτος.
- Προκαλούν αναταραχή, διχόνοια και πολέμους συμπλήρωσε ο δεύτερος.
- Πρέπει να τα σκοτώσουμε. Η ανθρωπότητα βρίσκεται στα χέρια μας και τα αγκαθόνυξ τη βάζουν επανειλημμένα σε κίνδυνο, αναφώνησε απελπισμένα ο τρίτος.
- Μα, ποια από όλα; Τα αγκαθόνυξ της μισαλλοδοξίας, του ατομικισμού, της αδικίας, του ανεξέλεγκτου φόβου και της οργής...; ρωτά ο πρώτος.
- Όλα, αποκρίθηκε ο τρίτος.

Τότε μίλησε ο τέταρτος, που ως τότε σιωπούσε:

- Δεν είναι κι αυτά δημιουργήματα του Θεού; Πώς θα μπορούσαμε να τα αφανίσουμε;

Οι άγγελοι κοιτάχτηκαν μεταξύ τους αμήχανα. Η αλήθεια τους βάρυνε.

3/4

- Αν όμως έρθει η επόμενη επιδρομή, το υφαντό ίσως καταστραφεί ολοκληρωτικά, είπε ο ένας.
- Το έργο μας να υφαίνουμε τις ζωές των ανθρώπων, ακυρώνεται αν εξαφανιστούν οι άνθρωποι. Ίσως να μην μπορούμε εμείς να αποτρέψουμε την καταστροφή, αλλά οι ίδιοι. Ας αναλάβουν κι αυτοί το μερίδιο ευθύνης που τους αναλογεί, πρότεινε ο άλλος.

Και ο τέταρτος ξαναμίλησε:

- Στην Ινδία υπάρχουν άνθρωποι που υπνωτίζουν και αδρανοποιούν τα φίδια με τη μουσική, παίζοντας φλάουτο. Τους λένε γητευτές. Αν μάθαιναν οι άνθρωποι να ακινητοποιούν τα αγκαθόνυξ που τρυπώνουν στην δική τους ψυχή;
- Και τι θα κάνουμε δηλαδή; ρώτησε ένας.
- Αν είναι να αναλάβουν την ευθύνη της ψυχής τους πρέπει να τους καθοδηγήσουμε.
- Να τους δώσουμε σημάδια, είπε ο δεύτερος.
- Ας γίνουμε οι γητευτές των ψυχών, είπε ο τρίτος, με μια λάμψη ελπίδας στα μάτια του. Να τους μάθουμε να παίζουν το δικό τους φλάουτο.

Εκείνοι, που από τη γέννηση της πρώτης ψυχής είχαν αναλάβει με θεϊκή αφοσίωση, την ύφανση της ανθρωπότητας, τώρα χρειάζονταν τη στήριξη των ψυχών που ύφαναν για να τη σώσουν.

Το αποφάσισαν.

Από εκείνη τη νύχτα, οι άγγελοι άρχισαν να ψιθυρίζουν στα όνειρα των ανθρώπων.

Σε ποιητές, καλλιτέχνες, σοφούς και παιδιά.

Φυσούσαν νότες, σύμβολα, οράματα και εμπνεύσεις, σαν αεράκι που περνούσε ανάμεσα στις ίνες του υφαντού.

4/4

Τότε μερικοί άνθρωποι άρχισαν να εμπνέονται μουσικές που το μίσος θεράπευαν.

Σκαρφίζονταν λέξεις που τον ατομικισμό γιάτρευαν.

Ζωγράφιζαν με χρώματα που την οργή απάλυναν.

Άναβαν μικρές φωτιές μέσα στο σκοτάδι, μεταλαμπαδεύοντας σε άλλους την ανάγκη να αγαπούν, να είναι δίκαιοι, να μη φοβούνται τη διαφορετικότητα.

Τα αγκαθόνυξ δεν εξαφανίστηκαν.

Όμως τα έργα των ανθρώπων τα γήτευαν κι άρχισαν να ναρκώνονται. Για πρώτη φορά μετά από αιώνες, το υφαντό έπαψε να μπερδεύεται και να ξεφτάει.

Κι οι άγγελοι, συνέχισαν να υφαίνουν.

Εργαστήριο Δημιουργικής
Γραφής 2024 - 25

Hedonica Possesionalis

Κατερίνα Παούρη

Κατερίνα Παούρη

1/4

«Αφού στάθηκες θα σου πω την ιστορία μου, πώς από τον πόθο και την έξαψη της εκδίκησης στράγγιξα κι έγινα κούφιο δέντρο. Αυτοί που περπατούν αργά και κοντοστέκονται ακούν. Σ' έχω προσέξει. Για τους άλλους είμαι μια κουφάλα δέντρου που ο άνεμος σφυρίζει μέσα από τα κλαδιά και τον κορμό μου, όμως εσύ με ακούς. Το ξέρω γιατί το νιώθω στο σώμα σου, πώς αναριγά όταν περνάς μπροστά μου. Στάσου σε παρακαλώ, μήπως αφού τα πω βρω τη γαλήνη. Άλιωτη στέκω, ενώ εκείνος, να, τον βλέπεις εκεί απέναντι κι εκείνος κούτσουρο με δυο κλαδιά σε ανάταση, όμως σ' εκείνον τα πουλιά φτιάχνουν φωλιές. Βλέπεις αυτός πέθανε από τον καημό του, ενώ εγώ σιγοκαίω από την εκδίκηση.

Σε αυτή τη γωνία Γητείας και Νεοπτόλεμου εκείνος έζησε μαζί της. Εγώ από μικρή παιδούλα τον κοίταζα και τον ποθούσα όταν ακόμα έμενε παρακάτω, τότε ήταν χωματόδρομος κι εγώ όποτε περνούσε έριχνα πίσω του αλάτι, καμιά να μην τον ακολουθεί. Ύστερα έριχνα στον δρόμο του ποδάρια κόκορα δεμένα με κλωστή με ταξωτή κι έπειτα έδενα σε λινάρι απήγανο να τις διώχνει όλες μακριά του. Τίποτα δεν έπιασε, εκείνος είχε μάτια μόνο για 'κείνη. Ωωω έπρεπε να τους έβλεπες, ζευγάρι τόσο ερωτευμένο, όλη η γειτονιά είχε να το λέει. Οι μανάδες εύχονταν για τα παιδιά τους παρόμοια ευτυχία, οι νιες και οι νιοι έψαχναν το βλέμμα που θα εκπλήρωνε και γι' αυτούς το όνειρο.

Να εδώ στο μπαλκόνι που βλέπεις έβγαινε εκείνη τα πρωινά.

Εγώ την έβλεπα από απέναντι, καιγόμουν από ζήλια, ώσπου ένα πρωινό μου ήρθε η ιδέα. Θυμήθηκα τη μάνα μου που μου 'λεγε για το φυτό που όσο το φροντίζεις σε κυριεύει, η Hedonica Possesionalis. Μου πήρε καιρό αλλά το βρήκα - αλίμονο ήξερα το τίμημα- αλλά ο πόθος για κείνον μου έτρωγε τα σωθικά, και όπως βλέπεις έτσι έγινε τελικά τα κατέφαγε όλα, κούφια έμεινα. Όμως τότε όποιο κι αν ήταν το τίμημα θα το πλήρωνα.

2/4

«Που λες, την πρώτη νύχτα του γάμου κοιμήθηκαν στο άδειο σπίτι ευτυχισμένοι επάνω στα ξύλινα σανίδια που εμποτίστηκαν με τον σπόρο του έρωτά τους. Ξάπλωσαν επάνω στο νυφικό και τις δαντέλες, το μεσοφόρι για μαξιλάρι, το μακρύ πέπλο για σκέπασμα και κοιμήθηκαν σφιχταγκαλιασμένοι.

Το επόμενο πρωί ένα μικρό φορτηγό έφερε τα έπιπλα, τα προικιά, τα γαμήλια δώρα, τις κασέλες. Ανάμεσα στα δώρα κι ένα εντυπωσιακό εξωτικό φυτό μαζί με την περίτεχνη ξύλινη ανθοστήλη του. Αλίμονο, δώρο μοιραίο, τότε όμως όλοι θαύμασαν την ομορφιά του.

Τον πρώτο καιρό το σπίτι τους αντηχούσε τις μουσικές και τα γέλια των καλεσμένων.

Εκείνη περνούσε όλη την ημέρα στον κήπο. Μην τον βλέπεις τώρα που τα χόρτα έχουν θεριέψει και οι περικοκλάδες έκρυσαν τον φράχτη, όχι, τότε ήταν ο ωραιότερος της γειτονιάς. Οι τριανταφυλλίες μοσχοβολούσαν και κάθε λογής αγριολούλουδα άπλωναν τα χρώματά τους στα μικρά μονοπάτια. Κάθε πρωί κατέβαινε στον κήπο βοτάνιζε, μιλούσε με τα δέντρα και τα πουλιά. Κι εκείνος όταν επέστρεφε απ' τη δουλειά του έμενε μαζί της ως το σούρουπο. Μπορούσα να τον κοιτάζω για ώρες μέσα από τα φυλλώματα.

Ο χρόνος κυλούσε, το πολυπόθητο μωρό δεν ερχόταν κι εκείνη αφοσιώθηκε στο φυτό, το τάζε μικρά έντομα, του μιλούσε, «χτένιζε» τα μακριά πράσινα φύλλα και τα έπλενε με ροδόνερο. Εκείνο την αντάμειβε απλώνοντας το φύλλωμά του, αγκαλιάζοντας τα έπιπλα. Τα πράσινα φύλλα, μακριά σαν πλοκάμια, αφού κάλυψαν τη σάλα, το γραφείο, σκαρφάλωναν στην ξύλινη σκάλα. Όσο περνούσε ο καιρός κλεινόταν στον εαυτό της. Εξασθενούσε μέρα με τη μέρα και δεν κατέβαινε πια στον κήπο. Εκείνο άνθιζε, ήταν όμορφο και θαλερό, τα λουλούδια του παράξενα, το καθένα αλλιιώτικο. Σαν δυο μάτια τα λευκά του άνθη με τη μαύρη βούλα στο κέντρο, ίδια στο χρώμα

3/4

των ματιών της, το πορφυρό λουλούδι με τα δύο πέταλα σαν χείλη και ένα άλλο, σαν καμπανούλα, με μικροσκοπικά τριχίδια.

Όταν πια της είχε απομείνει μόνο η ακοή έμενε άγρυπνη τις νύχτες, άκουγε τα ξύλα να στενάζουν και τα κλαδιά να τρίζουν. Τις τελευταίες μέρες της δεν μπορούσε να μιλήσει με ένα βλέμμα έντρομο προσπαθούσε να κλείσει τα αυτιά της να μην ακούει την Ηδονική να την κατασπαράζει.

Το σχέδιό μου πήγαινε περίφημα εκείνη σε λίγο θα ήταν παρελθόν και εκείνος ελεύθερος. Φούσκωνα από ικανοποίηση. Όμως, δεν είχα υπολογίσει – και πώς θα μπορούσα άλλωστε αφού δεν το είχα γνωρίσει- τι μπορεί να κάνει κάποιος από αγάπη. Εκείνος δεν την εγκατέλειψε, ακόμα κι όταν εκείνη έφυγε αυτός έμεινε. Μόνος στο πελώριο σπίτι. Μαράζωνε. Περιφερόταν άσκοπα στα δωμάτια και τα δάκρυά του πότιζαν το δάπεδο καλυμμένο πλέον ολόκληρο από μακριά πράσινα φύλλα.

Μια νύχτα μες στην παραζάλη της αϋπνίας και της θλίψης κοίταζε το φυτό, νόμισε πως την είδε να τον κοιτάζει.

- Με μεθάς; Να ξεχάσω;
- Μου μιλάς.
- Σ' αγαπώ.
- Δεν είμαι εγώ.
- Μα σου μιλώ.
- Όνειρο είναι.
- Έλα, πάρε μου τη θλίψη.
- Τι μου δίνεις;
- Ό,τι θες.
- Τη μιλιά σου.

4/4

Την επόμενη μέρα τον βρήκαν στον κήπο να χειρονομεί αλλά νόημα δεν έβγαζαν από τις κινήσεις του.

Ξύλιασε στον κήπο με τα χέρια στην ανάταση αναζητώντας εκείνη. Στέγνωσε κι εκείνος όπως εγώ, μόνο που στην καρδιά του κορμού του φτιάχνουν φωλιές τα πουλιά. Εγώ, μια τρύπα που χάσκει, είμαι καταδικασμένη να τον κοιτάζω και ζωή πάνω μου δεν έχει μένει.

Γι' αυτό σε παρακαλώ, εσύ που με άκουσες, κοίταξέ με κι έστω και τώρα να διαλυθώ πια, να επιστρέψω στο χώμα. Λίπασμα να γίνω. Εσύ δεν το 'ξερες πως ό,τι κάποτε υπήρξε μπορεί αέναα να υποφέρει μέχρι να βρει γαλήνη. Έτσι κι εγώ να λιώσω επιθυμώ, το χώμα να με δεχτεί ξανά.»

Έστρεψα το βλέμμα μου κι ένα βουναλάκι στάχτη σχηματίστηκε.

Εργαστήριο Δημιουργικής
Γραφής 2024 - 25

Το ζευγάρι που ταξίδεψε

Βίκυ Πλαΐνη

Το ζευγάρι που ταξίδεψε

Βίκυ Πλαϊνή

41

1/6

Κείτονταν (αν είχε κάποιος φαντασία θα έλεγε αιμόφυρτα) ανάμεσα στο παγκάκι και στον κάδο ανακύκλωσης, Κυριακή βράδυ στο πάρκο της γειτονιάς τους. Αυτό ήταν, το καμπανάκι χτύπησε, έπρεπε να φύγουν. Χρόνια ολόκληρα ζούσαν μια ζωή αδιέξοδη, μια πνιγερή καθημερινότητα! Λαχταρούσαν να ταξιδέψουν, να γνωρίσουν τον κόσμο, να κάνουν ακόμα και τον γύρο του, να μάθουν για τις ρίζες τους. Κάπως έτσι λοιπόν έγινε το πρώτο βήμα στην ιστορία τους. Σταθμός έναρξης η Ιταλία και η Τοσκάνη, τόπος καταγωγής τους.

Στο εργοστάσιο “Scarpe Cervalini” στη Φλωρεντία, στη Via Civitanova, ο τελευταίος απόγονος της εμβληματικής οικογένειας συνεχίζει την παράδοση γενεών στα μοναδικά, χειροποίητα και πολυτελή υποδήματα. Τους εξηγεί πως τα φίνα δέρματα αντιμετωπίζονται με ευγένεια και πως οι παραδοσιακές τεχνικές συνδυάζονται με τολμηρά σχέδια αναδεικνύοντας στο τέλος τις αειθαλείς κλασικές γραμμές.

Εκστασιάζονται με τη μυρωδιά του φρέσκου δέρματος και τα δεκάδες παραταγμένα παπούτσια στα ράφια του μικρού τσαγκαράδικου που λειτουργεί ως μουσείο για τους επισκέπτες. Θαυμάζουν τα διπλωμένα καστόρια, τα καφέ και μπορντό απαλά δέρματα και τις φυσικές βαφές-ειδικά του μαύρου. Σε περίοπτη θέση η χειροκίνητη ραπτομηχανή για τα φινιρίσματα γιατί το ράψιμο γίνεται στο χέρι, απόδειξη αντοχής και δουλειάς που απαιτεί μεράκι.

Ο ηλικιωμένος τεχνίτης κοιτάζει το ζευγάρι με θαυμασμό και αναγνωρίζει το διάσημο σχέδιο τους που αντιγράφηκε από τις μεγάλες βιομηχανίες. Το κομψό ταμπά που στις ραφές γίνεται σκούρο καφέ, τις καμπύλες που ξεκινούν πίσω από τα κότσια αγκαλιάζοντας τα δάχτυλα γύρω γύρω και τελικά ενώνονται στη μέση με τόξο που δείχνει προς τα κορδόνια. Στα πλαϊνά των φτερνών σχηματίζονται δύο νι που συνεχίζουν τη γραμμή από το ύφασμα, που στηρίζονται τα κορδόνια και ενώνονται στο πίσω μέρος. Στρογγυλεμένες μύτες, τακούνι με δύο δάχτυλα ύψος και λάστιχο από κάτω, σόλα λεπτή

2/6

με ανάγλυφη τη μάρκα “Scarpe Cervalini” από κάτω αλλά και μέσα στον πάτο. Ραφές από ανθεκτική κλωστή στο καφέ της μόκας με ασορτί μεταξωτά κορδόνια.

Ο τεχνίτης τα τοποθετεί με στοργή στο σταθερό καλαπόδι, κάθεται και αρχίζει να τα τρίβει απαλά με διάφορα βερνίκια και λούστρα. Αλλάζει τα φθαρμένα λάστιχα στα τακούνια και περνά ολοκαίνουρια μεταξωτά κορδόνια. Φρεσκαρισμένα, σαν του κουτιού, φεύγουν από την Τοσκάνη με το πάθος των παπουτσιών αναζωπυρωμένο.

Από το Παρίσι, αφού αποχαιρετήσουν τη Μόνα Λίζα- που κρεμόταν μια ζωή στον τοίχο του γραφείου- επιβιβάζονται στο τρένο LS/31 των 21:35 για Μόσχα. Το τρένο θα φτάσει στον προορισμό του διασχίζοντας Γερμανία, Πολωνία, Λευκορωσία σε ένα ταξίδι περίπου 40 ωρών. Κάθονται στο ίδιο κουπέ οικονομικής θέσης με δυο Γερμανούς, που ο ένας είναι μεθυσμένος και μυρίζει λαρδί και ο άλλος βρυχάται σαν καρτούν. Ήταν αποφασισμένα ν’ απαρνηθούν τις ανέσεις που είχαν συνηθίσει και να βαδίσουν με το ρεύμα.

Στη Μόσχα θα επιβιβαστούν στο Trans-Mongolian 4 των 23:45 για Πεκίνο, η διαδρομή θα διαρκέσει 6 με 7 ημέρες. Με το ξεκίνημα της αμαξοστοιχίας των ρωσικών σιδηροδρόμων θα νιώσουν την επέλαση του χιονιά, με το καλοριφέρ να ανεβάζει θερμοκρασία για να αντεπεξέλθει. Κανένα ίχνος ζωής πουθενά, ό,τι βλέπει το μάτι γύρω είναι ολόλευκο, η Σιβηρία είναι μια αφιλόξενη περιοχή.

Για αυτά όμως που έχουν ζήσει εγκλωβισμένα όλη τους τη ζωή σε απaráλλαχτες διαδρομές, η αίσθηση ελευθερίας που τους δίνει αυτό το ατελείωτο, τρομαχτικό λευκό- που κουράζει μυαλό και μάτι- αλλά και απίστευτα γοητευτικό τοπίο είναι μοναδική. Νιώθουν ξαναγεννημένα, γεμάτα ενέργεια· κι αν το πολικό ψύχος ταλαιπωρεί το μεσογειακό τους δέρμα καμία σημασία δεν έχει. Αισθάνονται όλες τις ίνες τους σε εγρήγορση, μετρώντας στέρεα βήματα. Κανένα ίχνος

3/6

αμφιβολίας πια, κανένα ίχνος δυσαρέσκειας ακόμα και κάτω από αντίξοες συνθήκες. Τα θαύματα που γίνονται στο δρόμο, σκέφτονται.

Ταξιδεύουν με το Βολόντια, το Σάσα και τη Ναστάζια στην ίδια μικτή κουκέτα. Τα βαγόνια της οικονομικής θέσης που διασχίζουν για να φτάσουν στην τραπεζαρία μυρίζουν βότκα, πιροσκή και χνώτα. Ο Βολόντια (ένας σκληροτράχηλος αγρότης) που από την αρχή δεν του γέμιζαν το μάτι με το “κομψευόμενο” δυτικοευρωπαϊκό τους σουλούπι, τους λέει ότι δεν θ’ αντέξουν τη σιβηρική στέπα και ότι δεν μπορούν να ταξιδεύουν σε τέτοια μέρη. Το θερμόμετρο σε λίγο θα δείχνει -33οC και θα πέφτει συνεχώς καθώς θα διασχίζουν τη βαθύτερη σιβηρική γη, το πολικό ψύχος θα τα τσακίσει. Εκείνα ισχυρίζονται ότι είναι ανθεκτικά και παντός καιρού και ότι είναι εντάξει, άλλωστε αυτό που μετράει πάντα είναι η θέληση και η αίσθηση που αυτή προσδίδει στα πράγματα. Είναι ευπροσάρμοστα και δυνατά κι ας δείχνουν λεπτεπίλεπτα, συνεχίζουν, ενώ ή αλήθεια είναι ότι το δέρμα τους έχει σκάσει και τσαλακώσει σε σημεία και η εξαιρετική γυαλάδα που αποκτήθηκε στην Ιταλία έχει θαμπώσει. Οι σόλες επίσης φαίνεται σαν να κυρτώνουν προς τα μέσα και να ανασηκώνονται οι μύτες. Αλλά το εσωτερικό (κατά ένα περίεργο τρόπο) παραμένει ζεστό.

Στην πόλη Κουνμίνγκ της Κίνας επιβιβάζονται στο CHI/5VL προς Ανόι. Η ταλαιπωρία τους πια είναι ολοφάνερη, η έξαψη και η δίψα για το καινούριο, για το κυνήγι της γνώσης έχουν αντικατασταθεί από την εξουθένωση και την απογοήτευση. Αντίξοες καιρικές συνθήκες, απρόσμενα δυσάρεστα περιστατικά. Στην έρημο Γκόμπι, το τρένο χάλασε, αναγκάστηκαν να περάσουν τη νύχτα σε παγωμένα βαγόνια με την αμμοθύελλα έξω να λυσομανάει μέχρι το πρωί που αντικαταστάθηκε η μηχανή. Συναντήθηκαν με επικίνδυνους και κακόβουλους ανθρώπους. Απατεώνες προσπάθησαν να τα κλέψουν αλλά αυτά δραπέτευσαν, άλλοι έχυσαν πάνω τους καυτό τσάι και

4/6

ζεματιστή σούπα. Ένα παιδί παραλίγο να πετάξει το ένα έξω απ' το τρένο πριν το προλάβει ή μητέρα του...

Το τελειωτικό χτύπημα ήρθε στον δρόμο από Χεκού προς τον σταθμό του Λάος, όπου θα επιβιβάζονταν σε άλλο τρένο για Βιετνάμ, τον δρόμο έπρεπε να τον περπατήσουν γιατί δεν υπήρχε λεωφορείο και να διανύσουν κάμποσα χιλιόμετρα. Εκεί άρχισαν να μαλώνουν σαν προαιώνιο αντρόγυνο:

«Εσύ φταις για όλα, με τις ιδέες σου για περιπέτεια. Καλά δεν είμαστεν σπίτι-δουλειά και κανένα ταξιδάκι που και που; Λύσσαξες να φύγουμε, να βρούμε τάχατες το νόημα της ζωής...να ζήσουμε λέει! Λες και δεν ζούσαμε ήσυχα στο σπιτάκι μας με τα παχιά χαλιά και τα ξύλινα ζεστά παρκέ-αχ πόσο μου έλειψε αυτή η αίσθηση του ζεστού ξύλου που τρίζει! Τώρα οι σόλες μου έχουν κάνει τρύπες και μπαίνουν πετραδάκια και λασπόνερα! Αλλά εγώ φταίω που σ' ακολούθησα, πάντα εσύ μπροστά κι εγώ ένα βήμα πίσω, αν...

Η οργή του άλλου ξεχείλισε «Πάντα μαζί αποφασίζουμε, δεν γίνεται αλλιώς κι εσύ πας μπροστά κι εγώ ακολουθώ... τα ξέχασες αυτά; άντε με το δεξί λοιπόν τώρα. Ας καθίσουμε εδώ να μας ανακαλύψει η αρχαιολογική σκαπάνη! Μια ζωή αχαριστία, δειλία και γκρίνια, με την πρώτη δυσκολία τα παρατάς, κοντοστέκεσαι κι οπισθοχωρείς. Αν δεν ήμουν εγώ, ποτέ δεν θα ξεκινούσαμε και ΝΑΙ έχουμε προορισμό και σκοπό.».

Δεν ξαναμίλησαν, προχώρησαν μέσα σε βουβή σκηνή σχεδόν ως την Κουάλα Λουμπόρ. Εκεί, τυχαία γνώρισαν ένα ζευγάρι περίτεχνες σαγιονάρες με λουλουδάκια. Ο έρωτάς τους ήταν κεραυνοβόλος, ευτυχώς όμως αποφεύχθηκαν νέα δράματα γιατί οι λεγόμενες θέλανε μόνο βόλτες. Στην Ταϊλάνδη ξεκουράστηκαν με θεραπευτικές εντριβές με τσάι γιασεμιού και κομπρέσες ιβίσκου.

5/6

Τον Ειρηνικό τον διέσχισαν λαθραία μέσα στο σάκο του εικοσάχρονου Τσιάο Σιν Γου, που ταξίδευε με λίγα δολάρια και λαχταρούσε να κατακτήσει την Αμερική κάνοντας ταινίες με πολεμικές τέχνες. Να σωθεί και να σώσει την πάμπτωχη οικογένεια που άφηνε πίσω.

Τα βράδια το έσκαγαν κι ανέβαιναν στο κατάστρωμα να καπνίσουν και να ρουφήξουν τη θαλασσινή αλμύρα. Εκεί γνώρισαν τις πράσινες γαλότσες-λοστρόμους. Στραβοπατημένες, ξεθωριασμένες με γδαρσίματα και λιωμένα λάστιχα, φουμάριζαν τον μυρωδάτο καπνό τους σε μια γωνιά. Εκείνες τους διηγήθηκαν πως γνώριζαν όλα τα κακόφημα στέκια στις Φιλιππίνες και πως τριγύριζαν στα λιμάνια κι έβγαιναν αλώβητες από καβγάδες με κακοποιούς και μαστροπούς.

Φαφλατάδες αλλά πλακατζούδες, τις συμπάθησαν αμέσως, ακόμα και τα ψέματά τους ήταν χαριτωμένα.

Στη στάση για ανεφοδιασμό στο Περού αποφάσισαν να κατέβουν, τα φυγάδευσαν με μαστοριά οι γαλότσες.

Οδηγός τους η αγάπη και η ευγνωμοσύνη. Η πίστη τους στον Θεό και στο δημιουργήμά του.

Παρόμοια διατύπωση είχε και το οπισθόφυλλο του οδηγού αυτοβελτίωσης που ο συγγραφέας του παρουσίαζε σε γνωστό βιβλιοπωλείο της Σταδίου. Εκείνα βρέθηκαν με τιμητική πρόσκληση, καθώς το ταξίδι τους ήταν η αφορμή για τη συγγραφή αυτού του βιβλίου.

Στην ερώτηση του δημοσιογράφου πως αποφάσισαν ένα τέτοιο ταξίδι απάντησαν «Ήταν σαν κάτι να μας γαργαλούσε και ταυτόχρονα να μας τσίμπαγε δυνατά, μια ισχυρή παρόρμηση, λες και είχαμε αγκάθια και φτερά μαζί που μας ωθούσαν να πάρουμε δρόμο».

«Και τώρα αφού τα καταφέρατε», συνέχισε ο δημοσιογράφος «ποιο είναι το επόμενο σχέδιό σας;»

6/6

«Τώρα θέλουμε να αφοσιωθούμε κάπου....».

Έξω από την Εθνική Τράπεζα της οδού Σταδίου, ο άστεγος βρήκε κάτω από την κουβέρτα του ένα ζευγάρι παπούτσια που φαίνονταν να έχουν διανύσει πολλά χιλιόμετρα αλλά ήταν φρεσκαρισμένα και γυαλιστερά σαν καινούρια! Λες και κάποια αόρατη δύναμη του είχε χαμογελάσει. Σίγουρα αυτή ήταν η τυχερή του μέρα.

Εργαστήριο Δημιουργικής
Γραφής 2024 - 25

Η αναζήτηση

Αθανασία Τσόκα

1/3

Το αγροτικό σταμάτησε σε μια στροφή του χωματόδρομου κι ο οδηγός, ένας ξερακιανός πενηντάρης με ναυτική τραγιάσκα, τής φώναξε από το ανοιχτό παράθυρο «Κοπελιά, από 'δω πάνε στην παραλία» κι έδειξε με το χέρι του κατά τον νοτιά.

Πήδηξε από την καρότσα μέσα στο σύννεφο της σκόνης που άφησαν οι ρόδες του αυτοκινήτου κι ακολούθησε το κακοτράχαλο μονοπάτι, μια ρωγμή ανάμεσα σε καστανοκόκκινα βράχια και ξερά χόρτα, με τη ζέστη να τρέμει μπροστά της, τα τζιτζίκια να φλυαρούν ασταμάτητα και τις σαύρες να τρέχουν να κρυφτούν στον διάβα της. Ο ήχος από κάποια συρσίματα, που έφθανε ως τ' αυτιά της, έκανε την καρδιά της να χτυπάει γρηγορότερα – «Καταραμένος τόπος. Τι ζητάς εκεί;» την είχε ρωτήσει με απορία και κάποια υποψία φόβου η σχεδόν αιωνόβια ιδιοκτήτρια του πανδοχείου – μα η αγωνία τής αναζήτησης και η προσμονή τής ανακάλυψης, χαλύβδωναν τις αντοχές της και την κρατούσαν προσηλωμένη στον σκοπό της, χωρίς να προσδοκά επαίνους ή διακρίσεις. Της αρκούσε εκείνο το συναίσθημα της ψυχικής ανάτασης και εσωτερικής πληρότητας που την κατέκλυζε «συλλαβίζοντας», κάθε φορά, ψηλαφιστά, ίχνη απτά, σημάδια ζωής ανθρώπων που δεν υπάρχουν πια.

«Ακόμη κι αν δεν βρω κάτι, αξίζει η προσπάθεια» είπε στον εαυτό της.

Όσο κατέβαινε χαμηλότερα το βραχώδες τοπίο έδινε τη θέση του στις καλαμιές που φύτρωναν εκατέρωθεν του δρόμου περιορίζοντας σε ορισμένα σημεία την ορατότητα, αλλά το γαλανό της θάλασσας που αχνοφαινόταν ανάμεσά τους, φανέρωνε ότι πλησιάζει στο τέλος του ταξιδιού της.

Από τα έγκατα της γης λες κι ακούστηκε ο συριγμός, απόκοσμος, εφιαλτικός, σαν ν' άνοιξαν ξαφνικά οι σιδερόπορτες του Άδη κι έκανε το αίμα να παγώσει στις φλέβες της. Πλατάγιασε η διχάλα της

2/3

γλώσσας στον αέρα και τον έσκισε στα δυό. Σαΐτες φαρμακερές τα δόντια του καρφώθηκαν στην κνήμη και της έκοψαν την ανάσα. Λύθηκαν τα γόνατα κι έπεσε μονομιάς στη μέση του δρόμου, με το ξάφνιασμα του αναπάντεχου και τον τρόπο να την κυριεύει. Προσπάθησε να φωνάξει, να συρθεί, να σηκωθεί, να ψάξει για το σακίδιό της, αλλά τα μέλη της μουδιασμένα καθώς ήταν δεν υπάκουαν στις εντολές του μυαλού.

Είχε χάσει πλέον την αίσθηση του χρόνου, όταν μέσα απ' το θάμπος του ήλιου ξεπρόβαλλε μια νεαρή αντρική μορφή και της έτεινε το χέρι. Τα δερματόδετα σανδάλια του πατούσαν ένα δύσμορφο κερασφόρο φίδι. Φολίδες ασημιές ανασάλευαν πάνω στο σώμα του και σχημάτιζαν ρόμβους εναλλασσόμενους με αστραφτερούς καρπούς ροδιάς και κάπου εκεί ανάμεσα στα σχιστά, σαν άγανα σταριού, μάτια του εξείχε μια αιχμή βέλους.

«Πάμε» της είπε και τη βοήθησε να σταθεί όρθια.

Μάζεψε τις δυνάμεις της και τον ακολούθησε μέχρι την παραλία, όπου αντίκρισε, με δέος, να υψώνονται μπροστά της απροσπέλαστα θαρρείς τα τείχη μιας πολιτείας. Έκθαμβη, αγκάλιασε με τη ματιά της τις καλοδουλεμένες πέτρες και τους συνταιριασμένους αρμούς, που οι γραμμές του ενός εφάπτονταν αρμονικά με εκείνες του άλλου, όμοια όπως οι ψυχές των ανθρώπων στο σμίξιμο της αγάπης.

«Έρωτας είναι» μονολόγησε κι άφησε να την παρασύρει το πλήθος που όδευε προς την πόλη με άμαξες και υποζύγια ή μετέφερε λογής λογής εμπορεύματα.

Πριν διαβεί την τοξωτή πύλη, με το κεφάλι της Γοργούς στο κλείδί της καμάρας, είδε τη σμίλη του λιθοξόου να χαράζει μορφές στο μάρμαρο, τον κεραμέα να δίνει σχήμα στην άργιλο, τον χαλκοπλάστη να λιώνει το μέταλλο, το σιδηρουργό να δαμάζει τον σίδηρο στο αμόνι και στάθηκε ώρα αρκετή παρατηρώντας στήλες γραπτές κι

3/3

ανάγλυφες κι άλλα της «πέτρας άνθη» ταπεινά, μάρτυρες σιωπηλοί της απουσίας και της λύπης.

Προχώρησε στο λιθόστρωτο δρόμο της αγοράς και περιπλανήθηκε σε στοές και καταστήματα με τους εμπόρους να παζαρεύουν το λάδι, το μέλι, το κρασί και τις εταίρες να διαλέγουν αλοιφές, αρώματα και χέννες της Αιγύπτου, άγγιξε με τ' ακροδάχτυλα λινά, μάλινα, πορφυρά και χρυσοκέντητα υφάσματα, λαγήνια αργυρά και κούπες μαλαματένιες, μάζεψε από το χώμα του κλέφτη τους οβολούς που πάνω στη βιασύνη του σκορπίστηκαν τριγύρω, περιεργάστηκε στης φαρμακίδας το σεντούκι μολύβδινους κατάδεσμούς κι άλλες της μαύρης Σελήνης προσφορές, περίτεχνα στην όψη φιαλίδια με φάρμακα «λυγρά», «μηκώνια» της Δήμητρας και της Αφροδίτης, ελπίδα απατηλή της ίασης και της λήθης, κρυφοκοίταξε την κόρη που έκρυβε στους κόρφους της ξόρκια και μαγικά του έρωτα βοτάνια, ξεδίψασε με το νερό μιας μαρμαρένιας κρήνης και μέθυσε από ευφροσύνη με τις ευωδιές που άφηναν λιβάνια, θυμιάματα λευκά και μύρα κοκκινωπά καθώς καίγονταν στους ναούς κι ανέβαζαν, μαζί με τους καπνούς τους, παρακλήσεις στους θεούς και προσδοκίες θνητών.

Την βρήκαν ώρες αργότερα, στην παραλία, ξυπόλητη, σχεδόν μελανιασμένη, με δυό κόκκινα σημάδια στο δεξί της πόδι. Τα μάτια της ήταν στραμμένα στον ουρανό και τη γαλήνη του προσώπου της επέτεινε ένα ίχνος χαμόγελου που είχε μείνει μετέωρο στα χείλη της.

Όταν την σήκωσαν από το έδαφος έπεσε από το χέρι της ένα ασημένιο πλακίδιο. Στη μια του όψη διακρινόταν το τείχος μιας πόλης και στην άλλη η όρθια μορφή ενός νεαρού πολεμιστή που στέκονταν πάνω σε ένα φίδι, όμοιο σχεδόν με κείνο που κείτονταν άψυχο λίγα μέτρα πιο μακριά.

Αργοστόλι, Απρίλιος 2025

Εργαστήριο Δημιουργικής
Γραφής 2024 - 25

Μια ιστορία για την μικρότερη λίμνη δακρύων που υπήρξε ποτέ

Νάνσυ Χαριτωνίδου

Μια ιστορία για την μικρότερη λίμνη δακρύων που υπήρξε ποτέ

Νάνσυ Χαριτωνίδου

1/3

Ήταν δεν ήταν πέντε-έξι χρονών όταν για πρώτη φορά στη ζωή του αντίκρυζε τέτοια θέα. Μέχρι εκεί που χάνεται το μάτι στον ορίζοντα. Ένας κάμπος λευκός, όπου γυάλιζαν στον ήλιο της μέρας ατελείωτα νάιλον και πλαστικά προστατευτικά καλύμματα, θερμοκήπια όλων των ειδών: μικρά αστραφτερά τούνελ ίσα με πενήντα πόντους από το έδαφος για τα ποώδη φυτά, μεσαίου μεγέθους στο ένα με δυο μέτρα για τα λαχανικά και τα ζαρζαβατικά, και κάτι θεόρατα για τα δενδρύλλια και τα καρποφόρα δέντρα. Και πάνω στον λόφο, εκείνο το μικρό σπιτάκι, λίγο απομακρυσμένο από τα υπόλοιπα του χωριού. Πλίνθινο, λευκοί τοίχοι περασμένοι με ασβέστη και κάτι φωτεινά μοβ-λιλά ξύλινα παραθυρόφυλλα. Είχε όλη την κατηφοριά μπροστά του, τη θέα στον κάμπο, από τα ανατολικά έως τα δυτικά.

Στο σπίτι αυτό μεγάλωνε ο Αντνάν. Το πρωί ο πατέρας του τον άφηνε στο σχολείο κι εκείνος πήγαινε στα χωράφια, εργάτης. Τα μεσημέρια αργούσε και ο Αντνάν περίμενε στο σκαλάκι, σκυφτός, αμίλητος, δίπλα στη δασκάλα, υπομονετικός. Με το που έφτανε ο πατέρας σαν να χαμογελούσαν ντροπαλά τα γκριζοπράσινά του μάτια και φωτιζόταν το σταρένιο του δέρμα. Τον ακολουθούσε με τα χείλη σφιγμένα, για να περπατήσουν μαζί έως το λοφάκι.

Δίπλα στο σπίτι απ' όπου έβλεπε κανείς όλη την κατεβασιά του κάμπου, υπήρχε ένα γέρικο πεύκο, θεόρατο. Εκεί συνήθιζε να κάθεται ο Αντνάν, κάτω από τον πυκνό του ίσκιο. Καθόταν μοναχός του, όλα τα απογεύματα, μέχρι να γυρίσει ο πατέρας από την απογευματινή βάρδια. Εκεί ήταν που τον έπιανε το παράπονο· έκλεινε τα μάτια και προσπαθούσε να θυμηθεί, αλλά τίποτα. Αδυνατούσε να ανακαλέσει στη μνήμη του τα χαρακτηριστικά του προσώπου της. Το δέρμα της πάνω στο οποίο λάμπανε σαν αστρική σκόνη στο σκοτάδι οι μικροσκοπικές της φακίδες· το σχήμα των χειλιών της ένα τόξο που οι άκρες του λύγιζαν με τόλμη αντίρροπα στο γήινο, νικώντας τη βαρύτητα. Πώς ήταν η τελευταία φορά που τον φίλησε. Το μόνο

που «έβλεπε», ήταν εκείνος ο αποχαιρετισμός, τόσο καιρό πριν. Τότε που την κοιτούσε (χωρίς να ξέρει αν είναι η τελευταία φορά) να ξεμακραίνει. Την ξεχώριζε από τα πυρόξανθα μαλλιά της και την ακολουθούσε με το βλέμμα του - αλλά, κόσμος, πολύς κόσμος- κι ύστερα την έχασε μέσα στο πλήθος. Αυτά τα πως και τα γιατί ήταν που τον πονούσαν.

Πάσχιζε να μην βάλει τα κλάματα. Κι όσο δεν θυμόταν, τόσο σωροί από σταγόνες ξεχύνονταν σε μικρές ροές απ' τα μάτια του, σχηματίζοντας τεμνόμενες υγρές καμπύλες γραμμές, ρηχούς παραποτάμους, πάνω στα μαγουλά του. Έτσι που καθόταν πάντοτε στην ίδια θέση, στο σημείο όπου τα δάκρυα κυλούσαν σιωπηλά, δημιουργήθηκε ένα ποταμάκι που συγκέντρωνε τα νερά σ' ένα κοίλωμα του εδάφους. Το κοίταζε επίμονα· λίγη ώρα μετά βρισκόταν μπροστά του ένας νερόλακκος από ιζήματα και παιδικά δάκρυα. Ένα βράδυ έριξε μια δυνατή ανοιξιάτικη νεροποντή, χωρίς αστραπές και βροντές. Ποτιστική. Το πρωί ο Αντνάν ξαφνιαστήκε σαν είδε πως ο μικρός του νερόλακκος είχε μεγαλώσει, έμοιαζε πια με λιμνούλα. Γύρω της ξεπρόβαλλαν μικρά χορταράκια στις όχθες του στάσιμου νερού.

Καθισμένος και πάλι στη θέση του ο Αντνάν, όπως συνήθιζε άλλωστε κάθε απόγευμα παρατηρώντας τη λιμνούλα, κάτι τράβηξε τη ματιά του φευγαλέα. Σαν κάτι να σάλεψε μέσα στο νερό. Ένα τοσοδούλικο πορτοκαλένιο ψαράκι ξεπρόβαλε πάνω από τα χαλίκια του πάτου της δικής του λίμνης. Το κοιτούσε αποσβολωμένος. Έβαλε το δαχτυλάκι του στο νερό και το ψαράκι πλησίασε δειλά -σαν να έψαχνε για τροφή- αγγίζοντας την άκρη του δαχτύλου του. Αυτό ήταν. Από τότε οι μέρες άλλαξαν. Μόνη του έγνοια πια, η φροντίδα για το ψαράκι. Κάθε μέρα του κρατούσε συντροφιά, γέμιζε προσεκτικά τη λιμνούλα με φρέσκο νερό (ώστε να συμπληρώνει όσο εξατμιζόταν) ή έριχνε κανένα σκουληκάκι ή μυρμηγκάκι που ξετρύπωνε κάτω από πέτρες, για να το ταΐσει. Ωρες-ώρες νόμιζε ότι του χαμογελούσε κιόλας, το ψαράκι του.

Μια ιστορία για την μικρότερη λίμνη δακρύων που υπήρξε ποτέ

Νάνσυ Χαριτωνίδου

54

3/3

Ένα απομεσήμερο, από εκείνα τα ωραία, τα ζεστά, πριν να 'ρθει το καλοκαίρι, ο Αντνάν αποκοιμήθηκε δίπλα στη λιμνούλα του. Αποκοιμήθηκε βαθιά. Τόσο βαθιά που είδε ένα όνειρο: το ψαράκι του να βγαίνει από το νερό, να περπατάει με κάποια δυσκολία σέρνοντας την ουρίτσα του σαν δυο ισχνά ποδαράκια πάνω στο χώμα, κρατώντας την αναπνοή του, για να μπορέσει να επιστρέψει πάλι πίσω, εκεί που ανήκει. Το είδε να τον πλησιάζει και να του δίνει ένα φιλί στο μάγουλο. Τότε θυμήθηκε. Τα κόκκινα μαλλιά της, πώς του μιλούσε και του έλεγε κουβέντες τρυφερές και πώς τον αγκάλιαζε σφιχτά, τόσο που κρατούσε την ανάσα του, χωμένος μέσα στο στέρνο της, να αφουγκράζεται τη δική της. Θυμήθηκε!

Ξύπνησε απότομα ιδρωμένος. Άνοιξε τα μάτια, το ψαράκι του πουθενά. Πήγε να κλάψει αλλά οι βολβοί των ματιών του είχαν στερέψει. Σηκώθηκε και βρήκε την πόρτα του σπιτιού και τα παντζούρια στο χρώμα της λεβάντας, ανοιχτά. Δίπλα στο παράθυρο χωρίς κουρτίνες, εκείνα τα πυρόξανθα μαλλιά φανερώθηκαν να κινούνται ρυθμικά στις προσταγές του ανατολικού ανέμου. Δεν χρειαζόταν άλλο πια να θυμηθεί, να το, το 'δε, εκείνο το τοξωτό χαμόγελο, τα μάτια, το σύμπαν του, ήταν εκεί.

Σεπτέμβριος 2025

Εργαστήριο Δημιουργικής
Γραφής 2024 - 25

Μόνο νεκροί και ημιθανείς

Αριστείδης Χράπαλος

Περπατούσε, προσπερνώντας αυτοκίνητα σχεδόν ακινητοποιημένα. Από κάποιο ανοιχτό παράθυρο ακούστηκε η σταθερή και καθησυχαστική φωνή ενός ψηφιακού συμβούλου αυτοβελτίωσης.

«Διώξτε όλες τις σκέψεις σας και προσπαθήστε να συγκεντρωθείτε».

Την ίδια στιγμή ένιωσε το κεφάλι του να γεμίζει από τις σκέψεις που πρόλαβαν να πετάξουν από πάνω τους οι απελπισμένοι οδηγοί.

Πόσο γρήγορα έτρεξαν όλα; Δεν είχαν περάσει ούτε 5 χρόνια από τότε που εισέβαλε στη ζωή του πλανήτη το Total Life.

Το μικροσκοπικό ψηφιακό εμφύτευμα είχε μέγεθος κόκκου ρυζιού, ορειχάλκινο χρώμα και διάφανο περίβλημα σιλικόνης. Τοποθετούνταν με μια εξαιρετικά απλή επέμβαση πίσω από το αυτί του πελάτη και, μέσω τεχνητών νευρώνων, συνδεόταν με τον εγκέφαλο και τα βασικά αισθητήρια όργανα. Ήταν εμπλουτισμένο με πλήθος εφαρμογών επικοινωνίας, ψυχαγωγίας, ταυτοποίησης, εντοπισμού και εκτέλεσης τραπεζικών συναλλαγών. Κυβερνήσεις, επιχειρηματικός κόσμος και καταναλωτές το αγκάλιασαν με θέρμη. Πολύ πριν η χρήση του γίνει υποχρεωτική, ήταν πρακτικά αδύνατο να ζήσεις χωρίς αυτό.

Η εφαρμογή ανίχνευσης ψεύδους ήταν καθοριστική. Στην αρχή αντιμετωπίστηκε περισσότερο σαν παιχνίδι. Ο κόσμος έσπαγε πλάκα στις κοινωνικές συγκεντρώσεις απαντώντας σε πικάντικες ερωτήσεις. Στη συνέχεια, άρχισε να γίνεται μόδα ανάμεσα σε παντρεμένα ζευγάρια που αποφάσιζαν να ζουν με την εφαρμογή συνεχώς ενεργοποιημένη σαν απόδειξη αφοσίωσης. Αργότερα πήρε διαστάσεις κοινωνικού φαινομένου, με μια γενιά αηδιασμένη από τη διαπλοκή να φωνάζει «Όχι άλλα ψέματα».

Όταν οι συνθήκες το επέτρεψαν, μετά και από τις κατάλληλες τροποποιήσεις των συνταγματικών ελευθεριών, καθιερώθηκε η χωρίς

2/3

συναίνεση χρήση του από την αστυνομία και το δικαστικό σώμα. Οι διαμαρτυρίες πολλές, αλλά αναμενόμενες. Πνίγηκαν αναπόφευκτα σε μια χλιαρή θάλασσα τετριμμένης αντιδραστικότητας απέναντι σε όλους και όλα. Μετά και την τρομοκρατική επίθεση που άλλαξε για πάντα την όψη του Λονδίνου, η απενεργοποίηση της εφαρμογής κρίθηκε παράνομη χωρίς εξαιρέσεις και σύντομα τα κηρύγματα περί προσβολής της ανθρώπινης αξιοπρέπειας μετατοπίστηκαν στη σφαίρα του γραφικού.

Σε ό,τι αφορά νομικά ζητήματα, η αξία της εφαρμογής δεν μπορούσε εύκολα να αμφισβητηθεί. Ωστόσο, σε επίπεδο διαπροσωπικών σχέσεων, η αλήθεια, συντριπτική μάλλον παρά απελευθερωτική, αντί να συνοδεύεται από την ανακούφιση του ολοκληρωτικού ξεμασκαρέματος, οδηγούσε στην εκμηδένισή τους.

Όταν κάποιος μιλούσε, και ακούγονταν ο γνώριμος πλέον διπλός βόμβος, συνοδευόμενος από το κόκκινο οπτικό σινιάλο, επιβεβαίωση του εντοπισμού ανειλικρινούς δήλωσης, έμενε αμήχανος να αναρωτιέται τι απ' όλα όσα είπε και σκέφτηκε ήταν ψέμα και τι αλήθεια. Και, φυσικά, έπρεπε να αποφασίσει αν θα έκανε απόπειρα να διασκεδάσει τις εντυπώσεις, δοκιμάζοντας να επαναδιατυπώσει την αρχική του δήλωση ή θα σιωπούσε, αναρωτώμενος τι ήθελε και μίλησε.

Ένα ειρωνικό χαμόγελο μπορούσε να γίνει αντικείμενο ελέγχου. Μια απλή ερώτηση, όπως το «Τι κάνεις;», είχε τη δύναμη να φέρει έναν συνομιλητή σε εξαιρετικά δύσκολη θέση. Ανούσιες χαζοκουβεντούλες κλιμακώνονταν αναπάντεχα, διαλύοντας με ταχύτητα όρασης αδελφικές φιλίες και πολυετείς δεσμούς. Η ευγένεια επέβαλλε την απλή αναφορά γεγονότων. Οι απόψεις δεν είχαν θέση στις σύγχρονες συζητήσεις. Ακόμα και η καλημέρα έδωσε τη θέση της σε ουδέτερους χαιρετισμούς-νεύματα.

Αποφασιστικής σημασίας ήταν η αδυναμία του συστήματος να προσδιορίσει την ένταση του ψέματος. Όταν ένας εραστής υποσχόταν

3/3

αιώνια αγάπη, μόνο για να προδοθεί ακαριαία από τον ψηφιακό σπιούνο, ποια ήταν η απόσταση του όρκου αυτού από την πραγματικότητα; Ήταν μια δήλωση ελαφρώς διανθισμένη, αλλά δομημένη σε στέρεη βάση, πλούσια σε συναισθήματα ή ήταν μια ξεδιάντροπη διαστρέβλωση της αλήθειας;

Ακόμα όμως και αν ο άνθρωπος που είχαμε απέναντι μας πίστευε πραγματικά αυτά που έλεγε, πόσο διαφορετικός είναι ο τρόπος που ο καθένας μας αντιλαμβάνεται την αλήθεια;

Αυτό που του έκανε τη μεγαλύτερη εντύπωση από όλα, ήταν ότι ο κόσμος αποστράφηκε τον γραπτό λόγο, που στα μάτια του αποτελούσε την πιο ξεκάθαρη και αποτελεσματική απάντηση στον άγριο βιασμό που έφερνε η άνευ όρων διαύγεια. Η αλληλογραφία, η λογοτεχνία, οι ερωτικές επιστολές έμοιαζαν η μοναδική διέξοδος. Κι όμως, η συγγραφή ενοχοποιήθηκε. Όποιος επέλεγε να γράψει, από μακροσκελή κείμενα μέχρι επιπόλαια στιχάκια, κινούσε υποψίες, πως είχε κάτι να κρύψει.

Ασφυξία, σιωπή και απομόνωση.

Ο ανιχνευτής μάς στέρησε το δικαίωμα στο ζωτικό ψεύδος, συνθλίβοντας κάθε αίσθημα ασφάλειας. Η ανθρωπότητα είχε τώρα απόλυτη ανάγκη να πιστέψει σε κάτι. Και αυτό το κάτι φαινόταν καθαρά πως δεν μπορεί να είναι η αλήθεια.

Τις σκέψεις του διέκοψαν οι κραυγές ενός άντρα που βγήκε από το όχημα του, γονάτισε και, με το μέτωπό του να αγγίζει την ασφαλτο, ούρλιαζε: «Δεν αντέχω άλλο αυτή την κατάσταση! Κάντε κάτι γαμώτο. Οτιδήποτε. Δεν αντέχω...».

Κάποιοι περαστικοί πήραν τον χρόνο τους, χαζεύοντας σαν μουσειακό κομμάτι μια σκηνή ξεχασμένου αυθορμητισμού. Ύστερα, εφόσον και ο ανιχνευτής ψεύδους δεν εντόπισε κάτι επιλήψιμο, συνέχισαν βυθισμένοι στη βουβαμάρα τους.

Κτήριο Διοίκησης

Γραμματεία,
Εκπαιδευτικά
Προγράμματα,
Εκθέσεις Δ. Περδικίδη
& Β. Σεμερτζίδη

Πραξιτέλους 169
& Μπουμπουλίνας
185 35 Πειραιάς

216 900 3700

info@laskaridisfoundation.org

Ιστορική Βιβλιοθήκη

Παλιό και σπάνιο υλικό,
Αναγνωστήριο,
Εκθέσεις
Ναυτικής Συλλογής
& Συλλογής Βελιμέζη

2ας Μεραρχίας 36
& Ακτής Μουτσοπούλου
185 35 Πειραιάς

Δανειστική Βιβλιοθήκη

Αναγνωστήριο,
Εντευκτήριο,
Αίθουσα Η/Υ

Κουντουριώτου 173
185 35 Πειραιάς

216 900 3740

library@laskaridisfoundation.org